

LIVHUSAREN

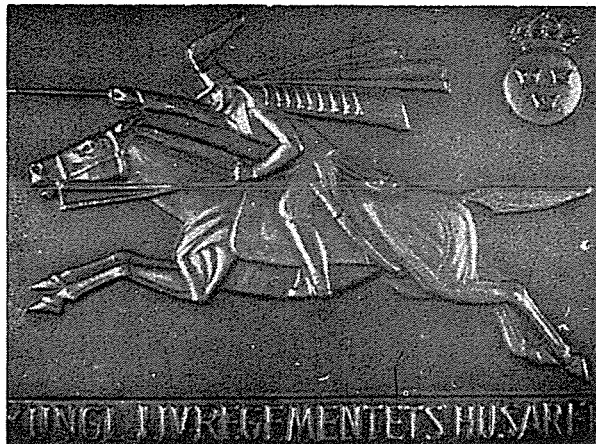
KUNGL LIVREGEMENTETS HUSARER

och

LIVHUSARERNAS KAMRATFÖRENING

LIVHUSAREN

10

ÅR

SEKUNDCHEFEN HAR ORDET

Jag tackar befäl och soldater för en insats under grundutbildningen, som i år givit bra tillskott till våra krigsförband. Samtidigt hälsar jag en ny årgång livhusarer välkomna till förbandet att uppleva hårt arbete och gott kamratskap.

Hårdhänta diskussioner om arméns fredsorganisation pågår. För framtiden gäller det att utbilda till än lägre kostnader för att det skall finnas resurser för en bra krigsorganisation. Förbandsindragningar blir nödvändiga.

Vi har meningsfyllda arbetsuppgifter med vår spanings-, MP- och underrättelsetjänstutbildning i en verksamhetssektor som behövs, och där komponenterna alltmer knyts ihop. För ungefär 15 år sedan gick vi igenom en rationaliseringsprocess, som andra förband nu kan ha framför sig.

Markproblemen har lösts. Avsevärda resurser har sedan satts in för att göra K3 till en modern utbildningsanstalt. Där är vi snart.

I orostid gäller det verkligen att var och en gör sitt och når resultat med de resurser som tilldelas. Det är ingen idé att fundera över det man skulle vilja ha.

Under vintern har förbandets självständighet satts ifråga och bevarats.

Joachim Sten

10 år med en FÖRBANDSTIDNING

Nr 1

Mars 1963

LIVHUSAREN

SEKUNDCHEFEN HAR ORDET

Härmed föreligger det första numret av Livhusaren. Dess uppgift är att vara en förbandstidning och ett medlemsblad för kamratföreningen. Dess viktigaste syfte är att utgöra en sammanhållande länk mellan förbandet och alla livhusarer. Jag hoppas uppriktigt att detta syfte skall nås.

Bengt Jönegren

Det var alltså i mars 1963 som den första "Livhusaren" kom ut. Sedan dess har tidningen regelbundet gett sina läsare gammalt och nytt två gånger varje år. Två sekundchefer "har haft ordet" - Redaktörerna har varit fler. Minns Ni vilka?

Erik Sörensen	1963
Erik Hedenstierna	1963-1968
Bengt Sandahl	1968-1970
Uno Bohman	1970-1971
Anders Johansson	1972-

Vi har saxat ur årgångarna. Det är kanske inte det bästa ur varje nummer men det blir en liten kavalkad genom åren. Alltid väcks något minne.

Nr 1 1963

Chefen för Livskvadronen, ryttmästare Jan Widegren, tecknar här en minnesbild från sin tjänstgöring vid Kejsarliga gardeskavalleriet i Etiopien 1951-1954.

Medan jag var sysselsatt med att ordna min utrustning för natten, kom löjtnant Nigatu fram och sade:

»Sir, Ni måste ha en fältsäng.»

»Nej, varför det?» frågade jag.

»Här förekommer så mycket ormar.»

»Men soldaterna, som sover på bara marken? Det måste vara lika farligt för dem.»

»Nej då, de känner ju varann», blev Nigatus något överraskande svar. Tyvärr kom jag mig aldrig för med att fråga, vad han egentligen menat. Någon säng brydde jag mig inte om eftersom det gick att

stänga tältet så att all trafik av kräldjur omöjliggjordes.

På kvällen satt vi samlade kring en sprakande lägereld och samtalade och berättade historier. Den som talade mest var löjtnant Siyum Makonnen, en förtäljare av den gamla skolan förr så uppskattad i Osterlandet. Medan eldens flammor lekte tafatt upp mot den dunkelblå natthimlen höll han sina åhörare trollebundna med sägner om hjältar och hjälteed, om krig och politiska anslag riktade mot bergsfolkets rikedomar och frihet. Under det hans skildring trängde allt längre bakåt i tiden, bort genom seklerna, blandades fakta med legend och mytologi. Till sist förde han lyssnarna med på en vandring till det gyllene berget bortom Gondar, där dimmornas drottning byter skepnad och som välsignelsebringande regn sänker sig ned över rik och fattig bland folket i Amhara.

Nr 2 1963

Duktiga militärpoliserna

Utdrag ur skrivelse från Hova polisdistriktsförbund I samband med trafikolycka den 16. augusti 1963 på väg E 3 vid vägporten Kärr i Finnerödja ingrepp militärpoliserna 431016-697 Gunnarsson, Hans Torsten, och 431115-691 Barkman, Per Lennart, på eget initiativ med trafikdirigering, varigenom fordonsköerna kunde upplösas och trafiken passera olycksplatsen utan ytterligare intermezzon. Militärpoliserna Gunnarsson och Barkman utförde ett mycket föredömligt arbete och deras trafikdirigering förtjänar högsta vitsord. Styrelsen för Hova polisdistriktsförbund vill med anledning härav framföra ett tack till de båda militärerna samt har styrelsen beslutat tilldela vardera Gunnarsson och Barkman femtio kronor i gratifikation.

Godnatt, löjtnant!

Tystnaden har gått och dagofficeren har just avslutat visitationen på logement 2 med att säga »Godnatt, soldater». När han avlägsnat sig, bryter ett häftigt kuddkrig ut med stöj och stim. Dagofficeren, som hör detta, återvänder till logementet, där följande repliker växlas:

Dagofficeren: »Vad är detta? När jag säger godnatt, menar jag håll käften!»

En soldat: »Godnatt, löjtnant.»

Nr 1 1964

Jägarutbildning vid Mexikanska Golfen

Av ryttmästare M FORNELL

Amerikanska skolförband genomför årligen efter koreakriget ytterst krävande jägarövningar. Syftet är att främja initiativ, ansvarskänsla och framåtanda samt att öka förmågan att under mycket svåra fysiska påfrestningar bibehålla stridsvärdet och lösa anbefalld uppgift. Ryttmästare M Fornell deltog våren 1959 i »Ranger Course» i Fort Benning i USA. Därifrån är följande jägarexempel hämtat. Hans redogörelse visar bl a vilken hård skolning befälet undergår samt hur helikoptern kan utnyttjas.

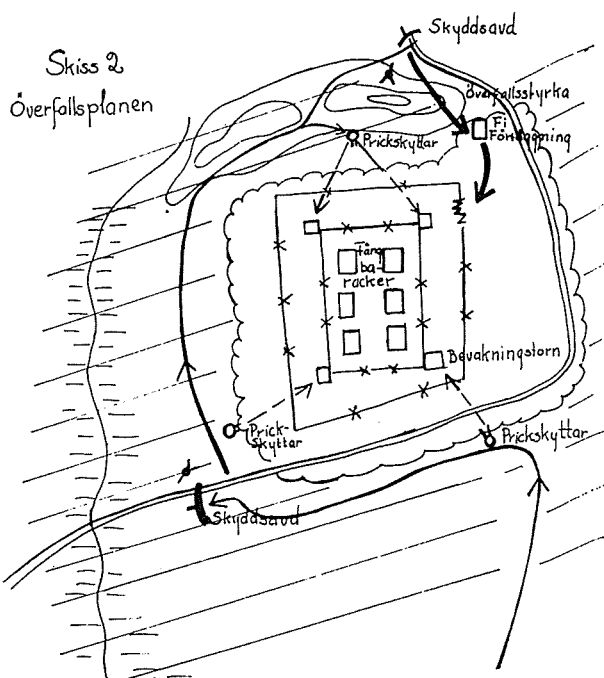
UPPGIFTEN

1. jägarkompaniet¹⁾ — kompstab, tre skplut, en uplut — anfaller före 4/6 kl 1200 fånglägren vid A och B och återför general A-son till arméhögkvarteret. Anfallet ansättes efter nattlig sjötransport till av kompanichefen vald plats. Bortförandet av general A-son bör, om vädret medger, ske med helikopter. Högst två landstigningsfartyg typ L 50²⁾ och tre helikoptrar typ H 15³⁾ kan disponeras.

Jaktsvep (skydd av jaktflygplan) med högst tre jaktdivisioner kan disponeras. Robotunderstöd kan ej påräknas. Gummibåtar och övrig utrustning enligt kompanichefens bestämmande.

Kl 0730 startade framryckningen på nytt norrut. Framkomligheten hade hittills varit relativt god, men efter en timmes förflyttning stötte tåten på ett bälte av mycket tät, taggiga buskar, växande i 0,5 — 1 meters djup träskvatten. Enda möjligheten att komma igenom var att hugga en gata, som man sedan kunde gå fram i. Röjningspatrullen arbetade med långa böjda knivar och avlöstes var 15:e minut. På detta sätt kunde man hålla en hastighet av 250 m/tim. Efter 3 timmar hade vi nått »Sköldpaddsan». Denna var den första av de två större åar, som vi måste passera för att nå målet, som nu var endast 3 km avlägset.

Planen fungerade väl. Överfallet innebar fullständig överraskning för fienden, och striden blev kort. Kl 0810 kunde helikoptern beordras landa i anslutning till fånglägrets grindar och 0820 kunde den lyfta med general A-son ombord. Övriga fångar erhöll ett mindre antal lätta vapen och annan utrustning från helikoptern och överlämnades sedan att själva klara sig tillbaka till egna linjer. Jägarplutonen återvände samma väg, som använts under framryckningen, och anlände 5/6 i gryningen till ön S. R. Där fick den på grund av smärre fel på signalförbindelserna vänta till nästa natt innan fartygen kunde embarkeras. Plutonen var 6/6 kl 0600 tillbaka i utgångsläget efter 82 timmars spännande äventyr.

¹⁾ Varje plut 30 man; varje skplut två ra 100; kompstaben två ra 190.

²⁾ Lastar högst 200 man med utrustning.

³⁾ Lastar högst 10 man med utrustning.

N:r 2 1964

Skövde kamratförenings årsutflykt

Söndagen den 6. september 1964 anordnade Livhusarernas kamratförening i garnisonsorten en utflykt per buss i urgamla västgötabygder.

Trettioen husarer mötte upp och 12 av dessa hade även sina fruar med, varför en ganska fullsatt buss startade från Sandtorget kl 09.30.

Som reseledare hade engagerats ingen mindre än »Västgöta-Bengtsson» (folkskollärare Sixten Bengtsson, Skövde).

Resan ställdes först till Kungslena, där Västgöta-Bengtsson samlade deltagarna i den gamla kyrkan, varefter han på ett intresseväckande sätt berättade om det mesta som hör denna gamla bygd och ort till. Härifrån fortsattes färden till Äsleå och där efter till de gamla gravfälten i Karleby.

Efter middag på Bredablick på Mösseberg gjordes besök i Gudhems klosteruin, till stort nöje för bl. a. Karlsson från Varnhem, som där fick stifta en omedelbar kontakt med nunnan, som han tidigare uttalat sin längtan efter. Den underjordiska gången

till Varnhems munkkloster kunde Karlsson emellertid inte finna.

Efter besök på den storslagna Eckornavallen ställdes så färden till Varnhems klosterkyrka, som sålunda fick utgöra en värdig slutvinjett på utflykten.

Under hela resan och på de platser som besöktes berättade Västgöta-Bengtsson oavbrutet. Det är fantastiskt vad denne man känner till om allt som tilldragit sig i våra urgamla västgötabygder. Han har ju även förmågan att berätta på det mest medryckande sätt. Trots att det inte rädde direkt önskeväder under resan, var det troligen ingen av deltagarna som i någon större grad lade märke till detta. Alla var så fängslade av Västgöta-Bengtssons utläggningar att ingen märkte att det regnade lite då och då.

Kl 1600 var bussen åter i Skövde efter en lyckad utflykt och resenärerna mycken kunskap rikare om sin hembygd.

E. B-k

N:r 1 1965

Sprängtjänst

De flesta som gjort sin militärtjänst vid K 3 vet nog var det sk "Grävningsfältet" finns. Nu för tiden får det, som namnet anger endast användas för grävning av befästningar och hinderbyggen. Under beredskapsåren 1940—45 ägde även viss utbildning i sprängtjänst rum där, och nu relaterade händelse inträffade något av dessa år.

En avdelning från K 3 hade just avslutat ett stormhinder av stolpar och taggtråd, om sex meters bredd, då en avdelning pionjärer från P 4 anlände under befäl av en sergeant. Dom skulle ha sprängtjänst och sergeanten passade genast på tillfället och bad att med en sk "rörladdning" få spränga en bräsch i hindret. Denna laddning består av sprängämnen inneslutna i rör som hopkopplas till önskad längd.

Begäran bifölls och sprängningen verkställdes. När sandmolnen som uppstod vid sprängningen något lagt sig, såg de häpna åskådarna en jättefontän vatten spruta många meter upp i luften. Sergeanten, som var en kvicktänkt man, fattade genast att han kommit på något värdefullt och kastade sig i en bil och åkte till kasern, där han störtade in till stabschefen och med andan i halsen framförde: "Major, jag har hittat en vattenåder på grävningsfältet, som kan försörja hela Skövde med vatten!"

Hur rätt han hade visade sig snart, ty efter en kort stund fanns inte en vattendroppe i stadens vattenledningar. Det var just själva huvudledningen, som han lyckats spränga av. Sprängtjänst på "Grävningsfältet" blev sedan förbjuden.

N:r 2 1965

Ryttmästare Jan Widegren, som tjänstgör som stabschef vid Gaza bataljonen, har skickat hem några

Glimtar
från
Gaza

Några av soldaterna är placerade vid MP-kompaniet. Att denna tjänst är mycket intressant och omväxlande bevisas bland annat därav att många av MP-soldaterna rekapitulerar och fortsätter flera bataljoner i sträck. Antalet rapporterade fall varje månad är stort, dock rör det sig ytterst sällan om disciplinmål. Huvudsakligen är det fråga om trafikförseelser, vilka tyvärr är vanligt förekommande. För MP-soldaterna är de månadslånga kommenderingarna till "leave center" i Beirut eller Kairo särskilt populära.

Sightseeing i Gaza stad har åtskilligt att bjuda på. Det är en mycket gammal plats med traditioner från bibelns tid. (Ett av de svenska kompaninästena heter "David's Field" ty det var där tvekampen stod mellan David och Goliat.) Basargatan är särskilt pittoresk i synnerhet i sin äldsta del där skoflickare och guldsmeder arbetar enligt uråldriga metoder under de låga stenvälvorna. För den i det avseendet något svältfödde FN-soldaten finns inte mycket kvinnlig fågning att vila ögonen på. De flesta kvinnor är djupt beslöjade och undantagen är tyvärr sådana att de gott kunde ha fått vara det.

EN BOKGÅVA

bestående av "Käre John" och "Adamsson i Sverige" att utdelas till värnpliktiga vid förbandet har översänts av den kände författaren Olle Länsberg, som fullgjort sin militärtjänst vid K 3.

prenumerera

N:r 1 1966

Befälseleven Frank, 3. skv, berättar om

Underbara öden och äventyr i spaningstjänst

Efter att i hemmets behagliga civila sköte ha avverkat gastronomiska sensationer, påbörjade vi i början av januari den resterande delen av vår »knekt-skolning». Nu skulle den svenske vintersoldaten m/66 skapas. Enligt viss expertis en av de skarpaste taggarna i »den svenska igelkottens» förträffliga pansar.

Varje man begåvades med ett par skidor och de lakoniska orden »lär dig åka». Snön låg nu på sina ställen meterdjup. Övningsfältet var dessa vinterutbildningens första dagar en sann ögats fröjd. Där svepte skidkonungar fram med en stavförling värdig skidåkarnas skyddshelgon S:t Sixten. Där stod skåningar med vackert korsade skidor och något plågat i blicken. Där låg stolta livhusarer med skidor, vapen och lemmar hoptrasslade i alla möjliga och omöjliga ställningar. Efter några dagars idog träning behärskade emellertid de flesta hjälpligt den ädla konsten att »hasa på nederbörden», såväl med som utan den lilla trevliga pulkan, som alla var så ivriga att få dra.

Så bröt en dag kriget ut mellan K 3 och T 2. Valplatserna var som så många tidigare området Hökensås. K 3:s uppgift var att bakom fiendens linjer spana mot bland annat hans underhållsförband. Plutonerna tilldelades vissa områden inom vilka de skulle spana och föra det fria kriget. Temperaturen, som vid övningens början var tämligen uthärdlig, sjönk efter ett dygn under gränsen för det angenäma. I — 20° kyla låg min grupp en natt på fast spaning vid ett vägske. Iklädda vinterrock och nedkrupna i sovsäckarna rapporterade vi per radio in den fientliga trafiken, allt under det att våra hackande tänder ideligen hotade

att förråda oss för fienden. Undertecknad gjorde misstaget att före nedkrypanet i sovsäcken ta av kängorna. Dessa var vid tiden för påtagandet så djupfrysta att de vägrade att forma sig efter fötterna. Kängor ska stoppas ner i sovsäcken! Burkölet frös till is. Det leende västgötska landskapet visade upp ett stelfruset anlete som kom oss att med vemod minnas den sommar som varit. De av skogens djur som överlevt kölden och kvicksilverbetningen sökte sig allt närmare människornas boningar. Vi tuffa livhusarer gjorde tvärtom. Huttrande smälte vi snö och tillredde våra VA-livsmedel. Omedvetna om det patetiska i vår situation grät vi nästan av glädje när vi ält emellanåt fick tillfälle att tina en smula i det varma tältet. Övningen avslutades med det för K 3 föga framgångsrika »slaget vid Baskarp». Här spilldes mycket ädelt husarblod när vi stormade fram i skvadron för att öppna en viktig väg, som fienden spärrade med två dödligt ksp-bestyckade nästen. Vi som överlevt ovan beskrivna övning sattes efter någon vecka ånyo in i elden. Denna gång gällde det att spana mot en pansrad fiende, pansartruppskolan. Kylan var vid detta tillfälle nästan lika sträng som tidigare, men vi var vid det här laget tämligen vanda vid den. Vid 10 minusgrader tyckte vi att det var vår i luften.

N:r 2 1966

Det finns en myt, som säger att *husar* skulle härstamma från det magyariska *husz* (20) och av (gård). Det skulle kunna tolkas antingen så att vart 20. hus-håll hade skyldighet att hålla en ryttare i krigstjänst eller att av 20 till krigstjänst uttagna krigsmän en skulle bli ryttare.

Docent Heribert Seitz på armémuseum anser att denna myt bara kan betraktas som en lustig teori. Ordet *husar* härstammar från det medeltidslatinska *cursorius* (deltagare i strövtåg, partigångare) *Cursorius* går tillbaka till *Cursu* (bl a snabbt lopp). Från början har alltså ordet *husar* inneburit snabbhet. Ur *cursorius* uppstod sedan italienskans *corsare* (rövare, korsar). Balkanspråken fick *kursar*, *gursar*, *gusar*, *chusar* och magyariskan *huszar*.

Så småningom blev namnet *husarer* den vedertagna benämningen på lätt reguljärt rytteri.

Dolman har österländskt ursprung och fördes in i Europa när turkarna på 1500-talet erövrade Ungern.

Det magyariska *dolmány* (uttalas *dolmanj*) kommer från det turkiska *dolmány* eller *dolamá*. *Dolmány* hörde till den ungerska nationaldräkten och bestod av en med korta skört försedd åtsittande livrock, rikt besatt med snören samt en på samma sätt ut-sirad kort päls.

Det finns också ett annat turkiskt ord, som heter *dolma* och betyder fyllning, fylld eller färserad rätt. Det är vår kåldolma och har ingenting med plagget att göra.

Den 1. april 1966 upphörde *dolman* liksom alla övriga uniformer m/ä att vara tillåten uniform.

N:r 1 1967

En tropp har ridning på övningsfältet då plötsligt en man från kön skenar förbi sin troppchef i full karriär mot kaseren. Troppchefen skriker då efter honom: »Skriv nån gång Persson!»

Kavallerifrågan

De beridna jägarskvadronernas omorganisering till jägarkompanier med bandvagnar medför att arméns varmblodiga hästar successivt försvinner. Följderna av att hästen utgår ur krigsorganisationen äro i kort-het följande:

Utbildningen i beriden jägartjänst vid K 4 upphör vid utbildningsåret 1966/1967 slut. Från och med 1967 utbildas vid K 4 vpl för jägarkompanier med bandvagnar.

Grundutbildning i anspannstjänst upphör med innevarande utbildningsår. Repetitionsutbildning med anspkomp sker t v vid I 14 och I 21. Vpl personal utbildad i beriden jägartjänst överförs vid behov till anspkomp. Efterhand som bandvagnar disponeras utgår även anspkomp och ersätts med bandvagnsförband.

Remontanskaffningen avslutas 1968. Remontutbildningen förläggs till RS och avslutas 1967.

Stamhästarna avvecklas fram till 1970. K 4 behåller 50 hästar och aspirantskolan vid K 4 25. Huvuddelen av K 4 hästar utackorderas. K 3 17 stamhästar finns kvar till 1970.

N:r 2 1967

Livregementets 300-årsjubileum 27 aug. 1967

Vackert, värdigt, vänligt, välregisserat

Kungl Livgardesskvadronen, Kungl Livregementets husarer samt Kungl Livregementets grenadjärer firade 27/8 med en gemensam högtidlighet på I 3 i Örebro 300-årsminnet av Upplands ryttares upphöjelse till

Kungl Maj:ts Livregemente till häst
H M konungens tal

Dagens minnesfest fira vi för att högtidlighålla Livregementets 300-åriga tillvaro. Det ursprungliga regementet har genomgått många förändringar under denna långa tid. I dag äro här representerade tre arvtagarförband, nämligen ett infanteriregemente, en livgardesskvadron med beriden tjänst och specialutbildning samt livregementets husarer med motoriserad spaning och militärpolistjänst som främsta uppgifter.

Men dessutom glädja vi oss åt, att kamratföreningarna äro i dag närvarande med talrika representanter. Dessa föreningar utgöra enligt min mening värdefulla förmedlare av kontakt mellan nuvarande och gången tid, en kontakt även mellan förband och bygd, nog så värdefull då det gäller att hålla försvarsintresset levande i vidaste kretsar.

Om värdet av goda traditioner, av lysande berättelser om mod och plikttrohet av hela förband lika väl som av enskilda krigare, ha vi hört för en stund sedan. Jag vill understryka, att goda traditioner äro av stor betydelse för ett militärt förband, då det gäller att i fält utföra svåra, farliga uppdrag, som erfordra mod och plikttrohet intill döden. Om det skulle gälla att värja vårt lands frihet och oberoende, kunna manande exempel på våra förfäders mod och offervilja bli av stor betydelse.

En högtid som den vi i dag fira, bör således inte bara väcka stolthet och beundran över forntida dåd, utan även, ja, framför allt, stärka vår vilja att i såväl fred som i ofred helt fullgöra våra plikter inom det svenska försvaret.

Jag höjer mitt glas för livregementets lysande traditioner och för dess ljusa framtid.

N:r 1 1968

I Handbok för Hussaren av år 1854, vilken lämnats som gåva till göteborgsskvadronen av majorskan von Wachenfelt, maka till framlidne livhusaren, majoren Einar von Wachenfelt, föranleder ovanstående rubrik.

Några utdrag ur nämnda handbok:

§ 9. Klädsel och hållning

Hussaren skall kläda sig noggrant efter de föreskrifter, som gifna äro, så att dess klädsel må på en gång vara ändamålsenlig och prydlig. Han bör derjemte i allmänhet och synnerligen då han är klädd i uniform, gifwa akt på sin kroppställning och gång, så att en krigisk hållning må hos honom öfvergå till wana. Hans ställning bör vara sträckt utan stelhet, hans gång ledig och lidande, hans uppsyn frimodig och hela hans yttre tillkännagifwa raskhet och skick.

N:r 2 1968

LÄNSUTSTÄLL- NINGEN R 68

K3 visar...

Så löd inskriptionen på den »gravsten» som skulle locka åskådare till den spaningsgrop som var förbandets bidrag vid totalförsvarsutställningen på R 68 sommaren 1968 i Skövde. Bredvid »gravstenen» var en stabil MP-station.

Det bedrevs en enorm reklamkampanj. Besöksfrekvensen väntades bli stor. Detta insåg de på regementet inblandade värdet av och utformningen av utställningsobjektet diskuterades med hetta. Man enades om att levande väsen borde intressera bland alla »döda ting» på området. Sekch beslöt att gropen skulle bemannas under utställningstiden. PCS fick tidigt lära sig veta vad det är att ge order om fast spaning med nedgrävd patrull.

De sex plutonschefselever som uttagits att försvara förbandets färger sattes in i planerna och förberedelserna började. Gropen grävdes och inreddes så fältmässigt som möjligt med vissa få undantag. Till dem hörde två telefoner, den ena avsedd att förmedla informationer om förhållandena i underjorden till utställningsbesökare, den andra en rikstelefon för övriga i landet. Ett »tittskåp» försett med spegel installerades för att interiören och innevånarna skulle kunna beskådas. »PR-chefen» och initiativtagaren, Lt Cederberg, kopplade in rikspressen, som såg sin chans att öka upplagesiffrorna.

Så var dagen inne. Invigningsförrättaren, Chefen för Livhusarna, Hans Maj:t Konungen, önskade lycka till, luckan stängdes, plomberades, och den nya bostaden togs i besittning.

Tittskåpet var under dagtid fyllt av ett otal anleten, vars beteende varierade högst betänkligt. Vi upptäckte att hjälmen inte bara har en skyddande verkan, utan även en kylande. En del släppte ner mascotar, andra glass och tidningar. En annan kategori hade hittat en ny form av spottkopp. På vår »milda» rekommendation att gräva ner sig någonstans, förpassade de den uppgrävda myllan ner till oss.

Genomgående var ändå tittarna trevliga att ha att göra med. Vi uttryckte ofta vår beundran över deras ihärdighet. De dofter som letade sig upp kan inte ha varit av allra njutbaraste karaktär.

Innan nedstigningen befarade vi att tiden skulle gå väldigt sakta. Men vem kunde ana den enorma uppmärksamhet vi skulle väcka. Folk ringde i massor. Samtalen prickades av. De mest långväga bokfördes.

Sammanlagt tog vi emot 1043 samtal, varav 378 var på riksapparaten. Det nordligaste samtalet kom från Haparanda, det sydligaste från Trelleborg. I övrigt dominerade Mellansverige och Skaraborgs län. Alla var intresserade av hur vi hade det, vad vi fördrev tiden med och hur lång permission vi skulle få. Större delen av samtalen varade bara i ett par minuter. Man fick det intrycket att de tvivlat på vad de läst och hört och själva ville förvissa sig om sanningen. Samtalen kunde bli långa om samtalsämne och gemensamma intressen engagerade.

N:r 1 1969

En dag med hästjägare

En kall vinterdag i december 1952, alltså 40 år efter min avslutade tjänst här vid regementet, var vi på en veckoslutkurs här i Skövde anordnad av Skaraborgs läns Befälsutbildningsförbund. Jag tillhörde Tibroavdelningen.

På lördagskvällen fick vi veta att vi på söndagen skulle vara vid det förband vi tillhört vid vår militär-tjänst. Jag blev utrustad och placerad på en hästjägaretropp på 3:je skvadron. Häst fick jag välja själv. Lotten föll på en 5-årig kraftig fuxig vallack. Chef för troppen blev ryttmästare Nelson; honom kände jag mycket väl som chefsinstruktör i hemvärnet. Ryttmästarens son, en pigg krabat, var med och red i övningen. Vi blev utrustade med Ra 130.

På lördagskvällen sa en livhusar till mig: "Du som varit förolyckad 13 gånger och får stödja dig på en käpp kan inte vara med i den svåra övningen i morgon, du kommer inte att klara dig".

Jag svarade honom att han hade rätt. Jag hade många gånger varit förolyckad och fått leva bakom horisonten, men jag hade tålt smällarna, och att sämre kunde jag aldrig bli än att jag kunde rida på en häst.

Jag talade om för honom att jag inte ville vara sämre än den hemvärnsman som kom till fältskjutningen med gipsad fot och stödde sig på en krycka och sköt ett vackert resultat.

Vid söndagens övning, som varade i fyra timmar, skulle vi från trakten av Segerstorp göra framryckning och sätta oss i besittning av ett motståndsnäste vid Kråkberget. Väglaget var det sämsta tänkbara, det var mycket halt. Vid ett tillfälle red vi över en bäck, hästarna gick i till buken i det iskalla vattnet.

Under ritten skulle jag styra min häst men det fick jag ta avstånd ifrån. Han ville själv bestämma sin väg bland stenar, stubbar och träd. Vi red hela tiden under övningen genom terrängen.

På lämpligt avstånd från nästet gjorde vi tyst avsittning och utsåg hästhållare. När sedan utspaningen av nästet var klar, var stormningen snart undanstökad. Jag kom in som n:r 2 och knep nästets pansarbrytande vapen.

Vid denna övning fick jag se att anfallsandan var likadan som förr. Under stormningen hörde jag inte ett enda kommandoord, där fanns inga gluggar.

Våra befäl har alltid gett svängrum för den enskilde, så var det även denna gång. Detta höjer initiativet och handlingskraften, den menige får liksom "mer att säga till om".

Frans Emil Hägg

N:r 1 1970

NÅGRA MP-
GLIMTAR 69/70

Av MP Berggren, 4. skv

När vi en kulen junidag inställde oss vid K 3 för att börja vår utbildning till militärpolis, möttes vi av vaktchefen, som med några män ur vaktstyrkan genomförde en rigorös legitimationskontroll. Jag var en av de olyckliga, som helt saknade identitetspapper och blev uppläxad efter den militära konstens alla regler och uttryckssätt. All vår början bliver svår!

Raden av läkarundersökningar ingav oss förvissningen om att utbildningen till militärpolis måste fordra ett kvalificerat gott hälsotillstånd. Vi har lärt oss att uppskatta omsorgerna.

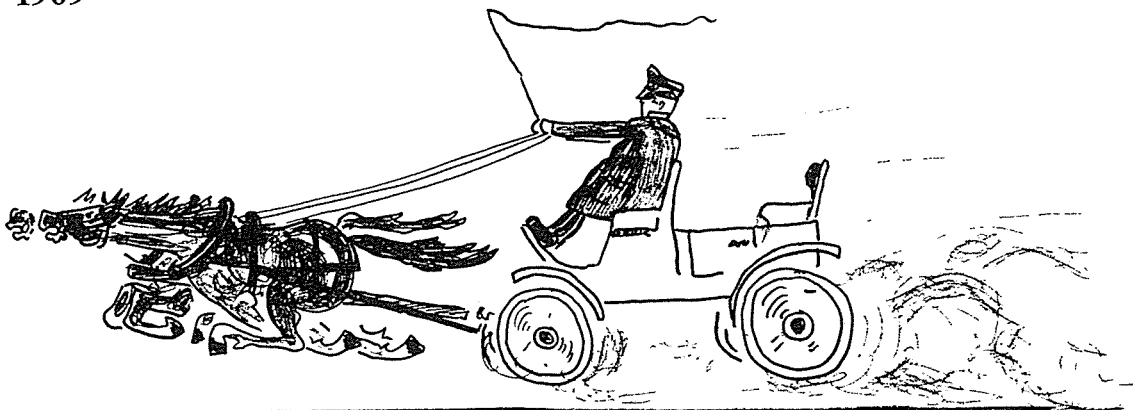
Julslutövning

Det var vinternatt strax före jul och manöver. Vi var förlagda i tält ett par mil från Skövde. När vi sov som bäst blev vi brutalt väckta, och fick order att bryta förläggningen. Vi skulle till fots ge oss iväg de två milen till björkdungen på fältet framför K 3, där vi skulle göra eldöverfall. Vi turades om att bära de tunga vapnen, som för varje kilometer vi gick bara blev tyngre och tyngre. Fullständig ljud- och ljusdisciplin var anbefalld. Stämningen blev inte direkt bättre, när vi på radio fick veta att fienden besatt alla vägar; vi blev alltså tvungna att ta ut kompassriktningen och ge oss iväg rakt genom skogen. En smärre felorientering kunde ha ställt till trassel, men den klarades snabbt upp, mycket tack vare det goda kamratskap, som alltid har rätt.

När vi äntligen kommit fram till ufa grupperade vi oss. Grg- och ksp-skyttarna placerade sig vid »Ensamman granen» och på ett lypistolskott av plutonchefen öppnade de gemensamt eld. De övriga i plutonen stormade björkdungen, och intog den utan förluster.

Efter denna framgång upprättade vi MP-station i Dunkehall. Våra order fick vi på radio, och vi blev utskickade på olika patrulluppdrag för att fullgöra typiska MP-uppgifter. Hit hörde ordningshållning, bil- och hastighetskontroller, trafikdirigering, och olika övervakningssysslor. Efter detta återvände vi till kasernen på K 3, och en välkommen juledighet väntade oss.

N:r 2 1969

Stallofficeren på morgonrunda.

N:r 2 1970

SM-fälttävlan till häst

Av Petrus Kastenman

I leende sommargrönska på en av de naturskönaste platser i landet avreds fälttävlan till häst 1970, nämligen uppe på Billingen omkring Åsbotorpssjön.

Vi började med avsikt i »galen ända», först terräng, så distans och till sist steeplechase, i huvudsak för att hästarna inte skulle avsluta sitt kraftprov efter att »jagats» uppför »berget».

Efter att ha känt »herrarna» på pulsen, jag red själv mot dem föregående tävling i Strömsholm, hade jag ganska klart för mig vilken svårighetsgrad banan borde ha.

Min gode vän Sune Lindbäck och jag skissade i hast banan. Grova respektingivande hinder utan fällor. Einar Fridlundh, jag, en motorsåg, en traktor med frontlastare samt ett par kadetter med pålitlig härstamning, »Bums och Platerud», gjorde sedan grovjobbet. Banan gjordes till hälften för publik och det får ryttarna ha överseende med. Hinder i små grupper, knixar och vändskärmar som jag tror är enda möjligheten att få publiken intresserad av den sortens tävlingar.

Vad som glädde en banläggare var, att det reds framåt, friskt och omkomplicerat med resultat och nästan inga fel förekom. Steeplechasen erbjöd heller inga problem, varför hoppningen och dressyren kom att fälla avgörandet. Inte så lustigt, men kanske enda möjligheten med dagens standard. Vi skall inte lasta ryttarna för detta, inte är hästarna för dåliga heller, men bristen på tävlingar och ridmöjligheter över terränghinder gör att ekipagen knappt är igång när säsongen är slut, och då har de kanske ändå bara provat på lätt klass.

Att rida många stora hinder i tävlingssammanhang, under kort tid, med vältränade hästar, skapar förtroende. Det förtroendet kan knappast våra ryttare ha förrän möjligen när säsongen är slut. Det krävs stora insatser på ledande håll, av ansvariga organisationer och tävlingsarrangörer, om vi skall få se ett svenskt fälttävlingsekipage i internationell svår klass igen.

N:r 2 1971

VI SES VID ENSAMMA GRAN!

Av Ryttmästare Jörn Beckmann

Jag släntrar med resväskan i handen — den lilla parken framför stationen — kyrkan — gamla flickskolan — gatan med träden och järnvägsövergången. Där ligger P 4 och där livhusarernas kasern. Det mesta är sig likt men blåst och regn har gnagt på den klassiskt strama kasernfasaden. Ett logementsfönster på nedre botten står öppet. Var det från den fönsterbrädan vi hoppade när posten försvann bakom buskarna och fritiden inte räckte till för unga plutonchefsskollelever just nedflyttade från Norrlandsdragonerna och marsvintern i Umeå. Hur är egentligen de unga livhusarerna av årgång 71/72? Man har hört mycket talas om dagens soldater i arméstabens korridorer.

”Samma här” säger vaktchefen när jag nämnt mitt namn. Javisst ja — hovslagarsmedjan är borta och ridhuset likaså och Volvo Penta har gapat över mycket.

Trots stundande VMHÖ kan jag inte låta bli att titta in på Östra Nerikes skvadron. Korridor och logement, anslagstavlan och putsrum — allt är sig likt! Adjutanten visar sina domäner för den nye skvadronschefen.

Några husarer sitter på bänkarna i korridoren. Skall man hälsa på den nye officeren? Enklarest fingra på vapnet och se i golvet. Vilka bestämmelser för hälsning gäller i dag? Idiotiskt att jag inte hann studera Armésoldat de sista hektiska dagarna på Militärhögskolan. I det civila hälsar man på dem man känner igen på sin arbetsplats — få se hur lång tid det tar för den nye skvadronschefen att bli igenkänd.

En vecka senare sitter man på den egna expeditionen. Stabsofficeren i ledningens stab under VMHÖ har blivit kung i eget rike. Jag lutar mig tillbaka i stolen och tänder pipan. Härligt, äntligen chef för eget förband — långt borta är arméstabens taktikavdelning och Kungl. Militärhögskolan. Nu skall man avnjuta det lugna trupplivet.

N:r 1 1971

SOM PCS-ELEV PÅ TRUPP

Av Per Erik Roth - Lars Wallin
(PCS-mots)

SOM PCS-ELEV PÅ TRUPP

Trupptjänstgöringen, som för årets PCS började den 1. februari och höll på t o m den 26. mars, såg vi fram emot med blandade känslor. Hur skulle truppföringens hörnstenar — organisation, improvisation och rotation — gå att tillämpa i praktiken? Personligen trodde vi kanske från början, att begreppet TF inte skulle kunna beskrivas så enkelt, som ovan gjorts, men efter ett tag visade det sig faktiskt vara riktigt. Behärskar man som truppförande dessa tre fundamentala byggstenar, fungerar truppföringen både till den truppförandes och truppens belåtenhet. Beroende på truppens (de olika plutonernas) temperament måste olika stor vikt läggas vid de olika punkterna, men de är alla med i någon form. Som PCS-are är man dessutom beroende av den ordinarie plutonchefen vad avser uppläggning av övningar,

tid till förberedelser samt eventuell hjälp vid genomförandet.

Utan organisation står man sig slätt. Ingen övning är möjlig att genomföra, utan att man i detalj har tänkt igenom alla moment, studerat reglementen, gjort materielbeställningar osv. Detta är den tråkigaste delen av trupptjänstgöringen. Här ingår också orderdrillar och kaderövningar. Det blir lätt enformigt och ointressant. Men organisationen innebär mera: Hur skall all materiel medföras så att det blir praktiskt; vem skall hjälpa föraren på materielbilen; vem skall vårda tälten under den inre tjänsten; efter hur lång tid kan jag visitera plutonens ksp; osv, osv? Vid dessa moment har vi haft viss hjälp av den ordinarie plutonchefens rutiner, men man önskar, att dessa hade varit lite bättre inarbetade på plutonerna.

N:r 1 1972

Samövning I 15

av tre livhusarer på 3.skvadron

Första pluton låg på fast spaning under första natten. På onsdagen rev man förläggningen och gjorde klart för fordonsmarsch till skvadrons förläggningen. Efter några mils körning på och bredvid små, isiga och igensnöade vägar närmade vi oss förläggningsplatsen. Då började det till plutonchefen, sergeant Ternerts stora fasa, att hända otrevliga saker. En fordonskolonn följde efter plutonen på ca 200 m avstånd. Då kolonnen även följde plutonen in på ingångsspåret, beslutade sig plutonchefen för att undanröja den.

Efter en skarp kurva gjorde plutonen avsittning och grupperade sig, utom bilförarna, som fortsatte framåt. Den fientliga kolonnen kom runt kurvan och det skulle just kommenderas eld, när man fick syn på markeringen. En vit skylt med blått kors. Skvadronstaben hade klarat sig än en gång.

♦♦

patriot

Inskrivning av värnpliktiga.

Kapten: - Nå Karlsson, är det någon del av försvaret, som ni har speciellt intresse för?

Karlsson (ivrigt): - Hemväret.....

N:r 2 1972

BYGDENS MAN

vpl G von Sydow

Precis 25 år är det nu sedan Västgöta-Bengtsson för första gången visade ett kompani beväringar runt bland bygdens historiska minnesmärken. Sedan dess har tusentals soldater varje sommar, kompani för kompani från regementena i Skövde och Karlsborg fått göra denna resa under denne överväldigande och märklige mans ledning.

Ty märklig är han utan tvekan, och snillrik. Hela sitt liv har han studerat denna bygd, dess historiska betydelse, dess kultur och språk. Hans forskning är så unik och omfattande att han själv säger sig ibland tvivla på att han kommer att hinna slutföra den. Därför anser han sig inte ha tid att i fortsättningen visa Västergötland för de värnpliktiga. Tack vare sina omfattande och detaljerade kunskaper har han en otrolig förmåga att levandegöra det presumtivet döda och likgiltiga stoffet. Och det är utan tvekan orsaken till att han blivit så populär och lyckats så väl.

Det är nog inte vilken talare som helst som kan få åhörare att lyssna på ett aldrig så populariserat föredrag om geologi, bergveckningar, kulturhistoria, geografi etc det första de gör på morgonen.

♦♦

meriter

Vid beväringssinryckningen anno 1902 gjorde sig kapten Cederström liksom sina kolleger underrättad om de nya fosterlandsförsvarens skolutbildning m m. Han började med att fråga en rekryt vid namn Karlsson från en av Smålands skogsbygder:

- Nå, har Karlsson några meriter att visa upp?
- Jojo, fälle har ja dä.
- Och vad skulle det vara?
- Jo, ja har fälle mullbänk å så är ja förlovader å så har ja en pojke.

Ej blott tomten var vaken....

MPman Sundberg

Efter många heta diskussioner med befäl och mellan de två republikerna syd och väst blev det slutligen bestämt. Milo syd skulle gå vakt den 14-28 december och väst skulle gå den 28 december till den 8 januari. Det var nog även inom plutonerna delade meningar om vilket vaktpass, som var det mest fördelaktiga och de, som inte alls gillade sin vakt, bytte ut den.

Det var med vemod och avundsjuka som många av oss på 1. MPpluton önskade de hemresande en God Jul. Det goda nya året skulle vi själva få tillfälle att fira. De första dagarna av beredskapstiden, vilka ej var tjänstefria, städades kasern, stallet och kaserngården upp. Kn Göthberg tog oss på sängarna den 21:a och lät oss ha en timmas exercis och en timma SoldU. Därefter fick vi fortsätta att städa skvadron. En eftermiddag ledde kn Dahlberg en "terränggenomsökningsövning" och i går, den 22. december, tog adjutanten, fj Gustavsson, befälet och kommenderade "skurning av väggar" som eftermiddagstjänst. Klockan 1600 på torsdag eftermiddag upphörde tjänsten.

Lt Platerud är kaserndagbefäl under helgen och sköter snabbt och lindrigt om beredskapsavlämningarna kl 1230. I dag, lördagen den 23:e och den före dopparedan, har vi alla tagit det lugnt. Då reveljen inte gick förrän 0900 var vi dessutom utvilade då vi vaknade. Under dagen har ett par postpaket, några julkort och några julbrev anlänt och förutom att dessa blivit lästa har vi inte gjort mycket annat än ätit och sovit. Ett par man spelade pingis och ytterligare några var nere i träningshallen och "lyfte skrot". Från lt Platerud fick vi i går reda på att P 4 var intresserade av att utmana oss i någon lagsport. "Porr-Johan, som var "skruv", fick i uppdrag att göra en intresseundersökning och det visade sig att många ville spela handboll. Löjtnanten blev underrättad och vi får kanske spela på annandagen.

För att vi alla på något sätt skall få litet julstämning är korridoren försedd med två julgranar och det sitter diverse självhäftande gubbar på

fönstren. På logementsborden finns löpare och ljusstakar (som Danielsson har gjort). På logement 15 har dom virat rött crepe-papper runt lysrören i taket och sänkt hela logementet i ett djuprött dunkel. Kronan har skänkt oss en uppsättning julapelsiner, säkert i förkylningsförebyggande syfte, och från P 4 får vi dagligen smörgåsar och bullar. För att vi inte helt skulle glömma bort alfabetet var fanjunkare Höglund uppe på luckan och lämnade en papperskasse innehållande cirka fyrtio pocketböcker. På logementen sitter vi och lagar the i "snuskburkarna". Säkert 3-4 liter om dagen.

Vi gick och lade oss vid 23-tiden den 23:e. För att vi inte skulle vara alldeles för utsövda på morgonen ordnade lt Platerud med ett litet övningslarm kl 2330. Det var inte särskilt populärt men å andra sidan lurade vi honom genom att ha pyjamas under "59:an" och inga strumpor i marschskorna. Lämpligheten av att ha ett larm natten innan julafton diskuterades våldsamt men snart nog kom alla i säng igen.

Den 24. december. Reveljen gick redan kl 0800 och det var frukost på P 4 kl 0830 (som vanligt bestående av stekt potatis, stekt ägg och stekt korv). Morgonen förflöt lugnt och vi öppnade några julklappar, d v s vi som hade några. Av någon anledning var det väldigt många av oss som blev försedda med brevpapper, frimärken, kuvert och pennor. Det var väl inte att uppfatta som en vink? Ingen skrev i alla fall brev på julafton.

Vid 12-tiden var det kaffe och julbön på P 4 och då började ätandet på allvar. Kaffe, kakor, bullar och tårter. Allt stoppades ned i den hungriga magen i kanske alltför stora kvantiteter. Min mage fick i alla fall för mycket. Den julbön som hölls handlade just om julvakter av olika slag. T ex MP, herdar och vanliga P 4-ingar. Regionsmusikkåren underhöll med ett potpurri på julsånger och i samband med bönen spelades "Gläns över sjö och strand" samt "Stilla natt" på trumpet med pianoackompanjemang.

Klockan 1600 var det dags för jul-

bord på P 4 och då åt vi alla ännu mer. Det var verkligen god mat och husmor på P 4 och hennes "flickor" förtjänar en stående applåd för vad de åstadkommit.

Vi återvände till K 3 och sov en stund för att i 19-tiden åter traska över till P 4. Denna gång för fruktbord och julklappsutdelning. Återigen försågs vi med allehanda goda bakverk och frukter. Därefter kom allas vår vän, farbror Tomten, in med en stor säck. Någon frågade hur han kommit in utan ID-kort. Vi får väl anta att han har ständig passersedel. Vi fick alla var sin julklapp vilken bestod av en låda Tabac-prylar (after-shave, tvål och anti-perspirant). Jag undrar vilken tanke som låg bakom denna gåva? Var det männe våra klagomål på hygien under MPvecka 2? Nåväl, vi fick vidare ett presentkort på manschettknappar med K 3:s enblem på och slutligen en stor påse med allehanda julgodis (så vitt jag vet och efter vad jag hörde på skvadron den följande tiden var julklapparna väldigt populära).

Vi från K 3 hämtade några gitarrer och sjöng och spelade för P 4-ingarna men de måste ha varit väldigt omusikaliska ty de droppade av en efter en och slutligen satt vi där alldeles ensamma med endast några befäl. Vi fick då klartecken att ta med oss vad vi kunde av det som fanns kvar på bordet. Vi kunde ta med oss nästan allt (logementsbordet är så fullt av olika matvaror att jag fått stapla dem för att få plats med papper och penna). Kvällens TV-underhållning var "Cabaret" men några av oss "kulturella" såg "Swedenhielms", sedan somnade vi.

På juldagen gick vi inte upp förrän vid 11-tiden. Jo det förstås att jag, Hellgren och 3535 Nilsson gick på jultottan klockan sju i Skövde kyrka. Fullsatt. När vi kom tillbaka gick vi och lade oss igen och steg sedan upp tillsammans med de andra. Uppställningen var som vanligt 1230 och sedan gick vi och lade oss igen. Ingen var över sig aktiv. Några läste. Andra satt i musikrummet och slöade. Vi diskuterade igenom de planer vi utarbetat på julnatten, efter larmet, om hur man skulle kunna besätta och hålla K 3 med de vapen och den ammunition som fanns. Vi kom fram till att vi knappast skulle kunna hålla

Kliszow-byggnaden.

Middagen på P 4 var god men vi hade inte återhämtat oss från gårdagens ätövningar så ingen åt särskilt mycket. Stämningen var inte den högsta under kvällen. Många av oss hade inte varit utanför kasern annat än när vi varit på P 4 för att äta och det blir inte så omväxlande precis. Det märks emellertid att ledigheten kommer närmare. I morgon (26:e) blir det litet mer fysisk aktivitet. Då skall vi möta P 4 i luftvapenskytte, handboll, dragkamp och volleyboll (det blir nog kämpigt).

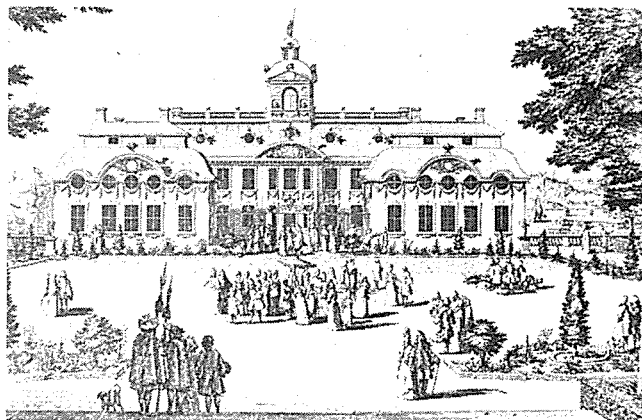
26:e december. Vi sov länge i dag också och inget speciellt hände under dagen mer än att folk började göra sig klara för att resa hem. På eftermiddagen gick första etappen av "vän-skapsfyrkampen" mellan K 3 och P 4 av stapeln. Vi möttes med var sitt lag av pistolskyttar och gevärsskyttar. Då ena regementet sköt pistol sköt det andra gevär och därefter böt vi. Summan av de olika skyttarnas poäng räknades ut och K 3 vann med cirka 15 poäng.

Middagen var god, som vanligt, men vi åt måttligt för att kunna klara av de återstående grenarna. Kl 1700 avgjordes dragkampen - K 3 vann (P 4 vann den första omgången och tog väl segern för given så de förlorade de två återstående omgångarna). Nästan med detsamma började volleybollmatchen. P 4 vann första set med 15-5. Sedan vann vi med 15-5 och 15-9 och tog därmed hem segern även i volleyboll. P 4-ingarna började bli litet smått retade nu då de förlorat tre grenar av fyra och vi var ganska säkra på att vinna då handbollen började. Tyvärr urartade matchen. Domarens velighet och publikens rop och kommentarer gjorde matchen till en slags rugby-basket-hand-fotboll där ingenting bestraffades om inte domaren först fick diskutera med lt Platerud huruvida det var straffbart eller ej. Brandberg och 5598 Karlsson utmärkte sig genom bra genomträngningar och krossande av försvarets kedjor. Thurén, Jörgensen och Brandberg svarade för större delen av spelet men trots tappra försök förlorade vi matchen med 13-20. Stämningen var väl så spänd när vi lämnade gymnastiksalen och det var nog ingen från K 3, som gick ut ensam därifrån. På K 3 diskuterades alla duster och som

krigsskolan

Sedan 1792 har officersutbildningen (numera kallad regementsofficersutbildningen) bedrivits vid Carlbergs slott i Stockholm. Redan 1748 lät emellertid Konung Adolf Fredrik, med egna medel, införskaffa ett hus på Riddarholmen i Stockholm och där inrätta den första kadettskolan för blivande land- och sjöofficerare.

1756 ersattes den med en kadettsskola i Carlskrona, vilken alltså blev landets första officiella kadettsskola. Den var från början avsedd endast för blivande sjöofficerare men från 1760 fick även blivande landofficerare plats i Carlskrona. Under skiftande öden fungerade denna i 35 år fram till 1792 då Hertig Karl genast efter Gustav III:s död ville ha en kadettsskola i huvudstaden. I konselj den 17 juni 1792 beslutades att kadettsskolan i Carlskrona skulle läggas ner och att man skulle inrätta "Kungl Krigsakademien på Carlberg". Fortfarande fanns emellertid inget krav på att man för att bli officer skulle ha gått igenom Carlberg. Detta krav kom först på 1860-talet.

Den förste "Livhusar", som gick på Carlberg, var Berndt Adolf Aminoff. Han var född 1777 och efter att ha blivit under-officer vid Dalregementet vid 4½ års ålder antogs han vid 15 års ålder till kadett. Utbildningen varade i 4½ år och hade formen av en internatutbildning där man först i de högre klasserna studerade krigskonst. 1796 blev Aminoff således officer och vid 26 års ålder blev han ryttmästare. Vid 45 års ålder blev han regementschef (ordinarie sekundchef var Johan Gabriel Aminoff men denne var chef för 2. kavalleribrigaden och kavalleriinspektör) och innehade den befattningen fram till år 1827 då han tog avsked och blev Postmästare i Örebro.

Endast tomten-----

vanligt kom vi fram till att 1. MP-pluton är bäst.

I dag, den 27. december, var det alltså återigen en vanlig tjänstedag med tidig revelj och tidig frukost. Efter att ha klätt oss i m/59 fält och försett oss med diverse redskap och bilar, for vi under fanjunkare Cannerviks befäl upp till K 3:s blivande skidspår på Billingen och röjde fritt från stubbar och stenar. Nu återstår bara att se om det kommer någon snö.

Då jag hade tjänstledigt från kl 1100 vet jag ej vad som hände under eftermiddagen men jag gissar att det var ungefär samma sak. Vad jag vet är att resten av plutonen fick lämna K 3 redan efter lunch den 28:e och att det inte var någon som var ledsen över att behöva åka hem till ett tre veckor långt "juluppehåll"

FÖDELSEDAGAR

70 år

Mj Carl Roth,	15 september
Rm Halvor von Essen,	5 maj

60 år

Mj Eric Sörensen,	7 september
F regvet Stig Settergren,	28 juli
Fj Eskil Björk,	27 juni
Fj Herbert Pettersson,	11 november

50 år

Öv Bengt Selander,	13 september
Övlt N G Malmström,	20 augusti
Övlt Hans Nihlén,	19 juni
Fj Åke Bäckman,	20 september
Fj Thage Bengtsson,	21 oktober

Bliv medarbetare!

UNDER FROSTIG HIMMEL

MPman 0333 Johansson.

Fjärde militärpolispluton grupperade sig entusiastiskt vid Myrhedens järnvägsstation. Ja, jag säger entusiastiskt, för solen sken och snön låg gnistrande vit under dryadiskt rufsig granskog. Måhända var det därför som jag fyllts av svindel, när jag känt den torra snön knarra under mina kängor och låtit kylig vinterluft frysa ihop mina näsborrar i en lång härlig inandning efter landning på Kallax flygplats strax utanför Lulåe. Efter västergötlands snöfattiga vintermånader kändes en sådan grannlåt välkommen. Emellertid, att uppleva norrland i kronans kläder, eller att göra det civilt, är två vitt skilda ting. Min härliga svindel försvann plötsligt.

Det var nu över en vecka sedan vi anlänt med friskt mod och en djäkla massa packning samt befäl. Nu befann sig plutonen alltså i Myrheden. Under ledning av de tre vise männen, ett namn som Svenning-Rune-Blomman tillförskaffats under allmän munterhet och som bara den invigde finner roligt, upprättades också MP-station på nämnda ställe. Nordlandets iskylla omslöt oss därefter och mörkret sänkte sig över landskapet. Stilla stod snötyngda granar utanför järnvägsbyggnaden över vilken en gnistrande stjärnhimmel välvde sig. Vinden hade skrotat och lagt sig som ett ogenomträngligt frosthav runt kåken. Endast med möda höjde sig skorstensröken genom den förtätade atmosfären. Tystnaden var fullkomlig och inomhus samtalades det med låga röster i halvdunklet. Ett tåg passerade förbi genom natten.

- Vad var det, frågade en hes stämma ur halvdunklet.

- Det var tåget, Svenningsson, tut-tut.

- Jasså det!

Förresten var det följande dag som Brantås gjorde sin bravad. Naturligtvis var det med en viss beräkning, men resultatet blev över förväntan. Solen hade hunnit långt på sin väg mot väster och på den blåa vinterhimmelen ritade ett jetplan vita kondenscirklar. En svart fågel länsade på

vinden med uppburrad fjäderskrud. En fågel vilken som helst, utan namn om ingen såg henne, men med stolt siluett mot skyn. Bredvid mig gäspade Holmström och tittade slött på klockan. Kanske han förbannade sin otur; att sitta i en bil bara några mil utanför Piteå och hemmet, utan att kunna komma dit. Men antagligen var han bara uttråkad. Hur som helst skulle snart någonting annat fånga hans uppmärksamhet.

Tidigt på morgonen, medan jorden ännu låg svept i mörker, hade vi gett oss iväg från Myrheden för trafikdirigering i samband med en större förvisningsskjutning lite längre söder över. När vi kom fram höll solen på att gå upp, granskogen skydde den, men i sin ansträngning att stänka ljus över världen sköt den ut strålar åt alla håll och färgade horisonten blodröd. Det var en av de där sista övningsdagarna och snart skulle vi åter sitta på planet mot Skövde. Kanske var det just av den anledningen, likt en glädjeyttring menar jag, som Brantås tog sats med sin Husqvarna och körde rakt in i en stor snöhög. Eller var det möjligen så, att vi led av akut sysslolöshet? Visserligen hade vi upprättat station i bil och kopplat in på tvt-nätet, samt dirigerat några fordonskolonner hit och dit, men dötiden smög sig ändå på oss och till slut kunde vi knappt bärga vår rastlöshet. Nåja, vad det nu än berodde på, så blev resultatet i alla fall detsamma; en förskräcklig saltomortal och ett nedslag som t o m tjocka Bertas högexplosiva spränggranater skulle känna avundsjuka inför. Farten var hög och maskinen slungade upp en kaskad av gnistrande pudersnö när den rusade in i drivan. Faktum var att Brantås såg tämligen omskakad ut när han reste sig upp efter den oväntade luftfärden, fem meter längre bort och alldeles invid en stor tall. Han undkom med blotta förskräckelsen, men vem vet, inkubationstiden kanske är lång. Larsson trodde emellertid man kunde få ledgångsreumatism av sånt

forts sid 30

Vadsbo skvadron till sjöss

Som Lifhusar i allmänhet och militärpolis i synnerhet får man aldrig stå främmande inför några uppgifter. Det gällde även gångna tiders ryttare vid Vadsbo skvadron. Hör bara vad sedermera generalen Sköldebrand skrev i sin journal ombord på flottan 1789 om situationen för ryttarna ur Lifregementet:

- Ute på havet vid dagsskottet hördes kavalleritruketens boutselle. Vid detta ljud glömde jag sjön och hade redan ett ben ur hängmattan att kläda mig och gå att se, hur hästarna ryktades och fodrades. Men snart minnes jag åter, att ryttarna nu var sjömän. Ge dessa ryttare musköter med tillbehör, låt dem bruka sina skor; de är övade i fotexercis, marscherar, skjuter väl - snart skall de tävla med det bästa linjeinfanteri. Nu gör de, vad bönder kan lära på två dagar, drar kanoner till bord efter rekylen och hjälper till med att hala och brassa.

Så långt Sköldebrand. Men varför gjorde Lifregementet tjänst på flottan? Jo, Sverige hade 1788 dragits in i krig med Ryssland och nu pågick strider i Finland. Här deltog regementet med 300 dragoner. (Man utbildade nämligen sedan 1685 25 dragoner vid vart och ett av Lifregementets tolv kompanier.) Återstoden av regementet svarade för vakthållning, främst i Stockholm, och tre kompanier hade kommenderats till garnison på Varbergs fästning. De senare var troligen Vadsbo, Örebro och Östra Neri-kes kompanier. Då flottans besättningar hade drabbats hårt av sjukdom och manskapet därför måste ersättas, uttogs kommenderingar ur Lifregementet och även Västgöta kavalleri till tjänstgöring på örlogsflottan. Så kom det sig att ryttare under två och en halv månad 1789 fick prova på tjänst

till sjöss. Något sjöslag blev det dock inte den gången. Då den ryska flottan återvänt till Kronstadt, återvände även den svenska hem och avmönstrade, varefter lantregementena återgick till sina hemorter i november.

Men det var inte slut med detta. Sverige hade vid denna tid en för sin sjökrigshistoria enastående stor flotta och till denna behövdes besättningar. Men det fanns inte tillräckligt med sjömän. Då man inte hade användning för större kavalleristyrkor vid striderna i de finska skogarna, beslöt man att i stor utsträckning utnyttja rytteriet för att bemanna fartygen.

Efter att ha varit hemförlovade över vintern hade Lifregementet samlats igen i början av år 1790. Den 17 april bröt Vadsbo kompani upp från Mariestad och marscherade till Stockholm. Dit samlades även kontingenter från övriga kompanierna i slutet av månaden och därifrån avgick en styrka på 401 man till Öregrund under befäl av löjtnant Anrep vid Vadsbo kompani. Denna avdelning skulle utgöra besättning på åtta nybyggda kanonslupar. En kanonslup var vanligen bestyckad med två kanoner, en i vardera bogen. Den roddes av sju par åror och hade en besättning på 16 eller 17 sjömän och ca 50 man ur armén.

Avdelningen avseglade och anslöt sig till skärgårdsflottan i Finland. Där deltog man i slaget vid Fredrikshamn den 15-20 maj 1790. Av 60 man, som skärgårdsflottan då förlorade, tillhörde dock ingen Vadsbo kompani.

I nästa sjöstrid, som man blev invecklad i, gick det dock något sämre. Det var när den svenska flottan djärvt bröt sig igenom den ryska avspärrningen av Viborgska viken, i det sk Viborgska gatloppet. Här blev nämligen bl a löjtnant Anrep tillsammans med en korpral och sju ryttare från hans kanonslup tillfångatagna.

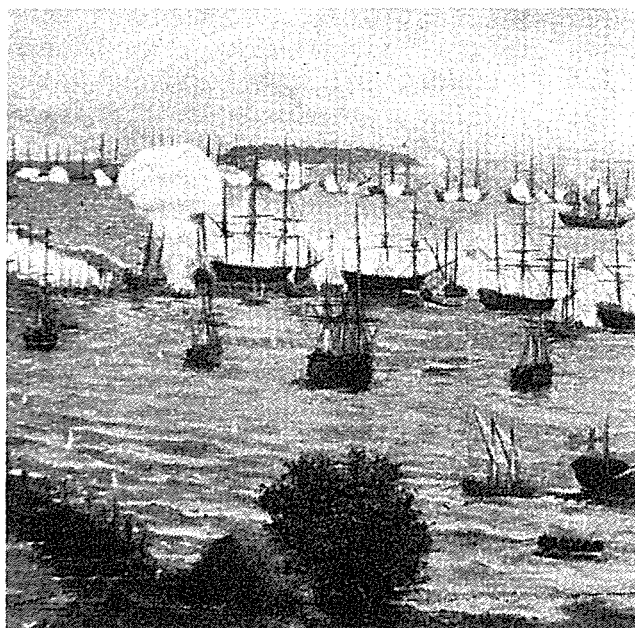
Efter Viborgska gatloppet samlades den svenska skärgårdsflottan till

prenumerera

Vadsbo skvadron.....

Svensksund. Där anfölls den av den 18.500 man starka ryska flottan den 9 juli. Striden varade från kl halv tio på förmiddagen till tiotiden på kvällen. Det var således en normal tjänstgöringsdag med kvällstjänst. Det ryska anfallet avslogs helt men ryssarna tvingades p g a storm kvar på stridsplatsen över natten. Då de på morgonen, dagen därpå, försökte dra sig undan anfölls de av den samlade svenska skärgårdsflottan. Kl tio var striden avgjord och då tvingades ryssarna "i största oordning fly åt öppna sjön, ifrigt förföljda af svenskarna". Inte heller i detta sjöslag stupade eller sårades någon ur Vadsbo kompani, utan ryttarna kunde efter freden i Värälä samma år återvända till sina torp.

Charlie **(*)
C Vadsbo skv m/73

Slaget vid Svensksund år 1790

De militära graderna

De nya tjänstegraderna har slagit igenom. Livhusaren presenterar här sammanhanget mellan svenska - amerikanska - ryska tjänstegrader.

Svenska	Amerikanska	Ryska	(översatta ryska)
General	General	Генерал-полковник	Generalöverste
Generallöjtnant	Lieutenant general	Генерал-лейтенант	Generallöjtnant
Generalmajor	Major general	Генерал-майор	Generalmajor
Överste av 1.grad	Brigadier general	Полковник	Överste (äldre)
Överste	Colonel	Полковник	Överste
Överstelöjtnant	Lieutenant colonel	Подполковник	Överstelöjtnant
Major	Major	Майор	Major
Kapten	Captain	Капитан	Kapten
Löjtnant	First lieutenant	Старший лейтенант	Äldre löjtnant
Fänrik	Second lieutenant	Младший лейтенант	Yngre löjtnant
Fanjunkare	Master sergeant	Старшина	Äldre underofficer
Sergeant	Sergeant first class	Старший сержант	Äldre sergeant
Överfurir	Staff sergeant	Сержант	Sergeant
Furir	Sergeant	Младший сержант	Yngre sergeant
Korpral	Corporal	Ефрейтор	"jefreiter"

Det låg oro i luften. Skvadronens befäl hade fått order att snarast infinna sig till tjänstgöring. En intensifierad utbildning igångsattes. Det under fredstid försummade skulle tagas igen, nya erfarenheter skulle delgivast befälet och nya vapen skulle läras.

Skvadronschefen själv ledde utbildningen med hjälp av sitt statbefäl. Skvadronens meniga hade fått tio dagars varsel och skulle infinna sig vid mobiliseringsplatsen den 5/9. Efter en intensiv utbildning under 14 dagar fick skvadronen plötsligt marschorder. "Skvadronen skall den 24/9 kl 1225 avgå pr järnväg från mobiliseringsplatsen. Ilastningen skall vara verkställd före kl 1200".

Det var med blandade känslor order om uppbrott mottogs. Vi visste genom tidningar och radio att en stormakt upprepade gånger hade kränkt Sveriges södra landgräns samt att betydande styrkor av denna stormakt hade besatt Danmark. Inför den order vi fick, förstod vi, att något särskilt var i görningen.

Den 25/9 kl 0100 var vi framme vid bestämmelsestationen. Vi hade med spänning väntat på vilken plats vi skulle komma till och när vi så fick se det historiska namnet Knäred hade vi alla en känsla av att historien upprepar sig.

Dåliga urlastningsmöjligheter gjorde att urlastningen fördröjdes. Skvadronschefen fick i väntsalen en kortfattad orientering av läget av en officer från arméfördelningsstaben. Läget var brådskande. Fienden hade redan föregående dag med stora styrkor bland annat pansarförband landstigit på den skånska kusten. Eget flyg hade på grund av det dåliga vädret icke kunnat göra sig gällande. Ängelholm var taget. Mindre, motoriserade förband befann sig i strid med egna svaga avdelningar i höjd med Örskelljunga - Lärkeröd. 42. infanteribrigaden var fördröjd.

Orderna löd: "Skvadronen skall snarast framgå över Kåphult-Farhultsbygget-Stubbhult-Ramsjön och taga vägskalet vid Smedshult, tryggande fördelningens vänstra flank. Skvadronen skall senast i gryningen hava nått anbefalld plats".

Det gällde att snarast komma iväg. Skvadronschefen gav order om utdelning

av va-livsmedel, sprängmedel, minor och ammunition, som lastades på packhästarna. Trossen fick order att följa efter till terrängen norr Smedshult. Efter en kort orientering, sattes skvadronen kl 0300 i marsch. I krigsdagboken antecknades bland annat: Väder; regn, vind: svag sydlig, temp: +10°. Så länge vi befann oss på landsvägen mötte vi i mörkret då och då motorkolonner med avskärmat ljus. Vid Kåphult låg vraket av en lastbil, av allt att döma träffad under gårdagen av en fientlig flygbomb.

SPÖK

Hästarna var i god kondition, och vi travade friskt på. Vi visste alla, att så länge mörkret skyddade oss, var det ingen fara från luften. Vi hade dock en känsla av, att en krypskytt eller en fientlig patrull när som helst kunde öppna eld och ställa till oreda. Känslan av att befälet red i täten och att de under tidigare övningar visat sig som ett föredöme gjorde, att vårt mod växte. Att skvadronschefen själv dirigerade förpatrullen gjorde också, att vi kände, att vi kunde lita på vårt befäl.

Vid Konhult hände det. Förpatrullen kom plötsligt i kontakt med en fientlig cykelpatrull. Cykelpatrullen befann sig just vid den väg skvadronen skulle passera. Det gällde att snabbt få skvadronen över vägen. Korpral Lod fick därför med sin grupp order att söka driva tillbaka och uppehålla fienden medan skvadronen passerade. Fienden var tydligen ännu mera överraskad än vi och inför ryttargruppens snabba och bestämda uppträdande gick den tillbaka. Skvadronen utnyttjade deras reträtt och inom 5 minuter hade skvadronen utom trossen passerat detta farliga ställe. Trossen fick orientering på ra 130, att så snart som möjligt följa efter skvadronen. Det visade sig sedan att trossen blev avskuren och först den 30/9 kunde kvartermästaren efter besvärliga strider återförena trossen med skvadronen.

Gryningen började komma och skvad-

ronschefen beslöt sig för att öka tempot för att nå Smedshultsterrängen innan det blev ljus. Avståndet mellan tropparna ökades och skvadronen ökade till galopp. Klockan 0630 rapporterade skvadronschefen på radio till arméfördelningschefen "Vägskaalen vid Smedshult tagna. Intet fientligt". Några timmar senare anlände de första avdelningarna ur den försenade 42. infanteribrigaden.

Klockan 1030 erhöll skvadronschefen order på radio: "Skvadronen framgår snarast till trakten av Svinstorp. In-

SKVADRON

rapportera och fördröj fiendens framryckning inom området Vemmentorp - Åsljunga - Harbäckshult - Florshult". Det var en kraftig tilltagen uppgift. Efter ett kort bedömande beslöt skvadronschefen att snarast ta sig fram på småvägar genom skogarna söder ut och nå terrängen söder Vemmentorpsjön. Han räknade med att fienden än så länge utnyttjade landsvägarna, vilket bedömande också visade sig riktigt. Regnet strilade ned och på sina håll övergick detta i en tät dimma. Fiendens flyg kunde inte under de rådande väderleksförhållande göra sig gällande. Skvadronen ringlade sig som en lång orm genom de täta snåren på Hallandsåsen. Då och då passerade skvadronen en mosse och de värsta gyttehålen fick då fyllas i med ris för att hästarna ej skulle sjunka, men framåt gick det och klockan 1400 hade skvadronen utan att bli upptäckt passerat fiendens linje och nått terrängen vid Svinstorp.

Skvadronen gömde sig här i en tät granskog och spaningspatruller utsändes till fots mot de vägar som ledde mot egna ställningar. Kl 1400 rapporterade serg Ekmark på ra 130 från gårdarna vid Svinstorp. "Stark fientlig trafik av lastbilar och pansarbilar på landsvägen vid Svinstorp". Skvadronschefen fattade ett snabbt beslut. "Eldöverfall." Skvadronen tjänst till fots. Vi skall i trakten av Svinstorp göra eldöverfall". Efter 10 minuters

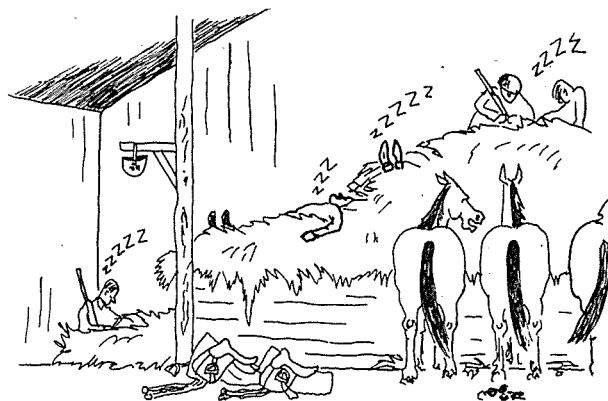
kompassmarsch nådde skvadronen gårdarna vid Svinstorp och samband med patrullen Ekmark nåddes. Hur var läget? Jo, nu såg vi! Fienden gick fram med stora avstånd mellan fordonen under flygmarsch. Huvuddelen av skvadronen grupperades i en trädgård. Raketgevären placerades så att de kunde verka mot landsvägen. Några patruller skyddade flanken och ryggen. Nu kom en motorcykel. Rapportfälla ordnades och inom en minut hade den överraskade motorcykelordonansen avväpnats inför kpistarnas hot. Bakryttaren, en löjtnant, visiterades. Kartfodralet visade sig innehålla fiendens anfallsplaner samt fientliga koder med stationssignaler. Fienden avväpnades och placerades i ett vedskjul. Furir Jonsson fick order att till varje pris tagit sig igenom fiendens linjer och lämna de viktiga papperen till fördelningsstaben. Han lyckades också med uppdraget och vad vi senare fingo veta föranledde detta omgruppering av egna trupper. Nu började motorfordonen komma. De kom med stora avstånd. En efter en gav de sig inför våra kulsprutor och raketgevär. Det var stridsvagnar, pansarbilar och lastbilar. Alla tycktes de förlita sig på att de hade skydd av framförvarande. Detta pågick under ungefär en timma. Fångarna avväpnades och fördes till en närbelägen gård.

Fienden började nu plötsligt bli oroliga och misstänksamma. Skvadronschefen gav därför order om samtliga fordons förstörande. Fiendens fordon och ammunition förstördes med deras egna sprängämnen. Vägen minerades med fiendens minor och skvadronen drog sig snabbt tillbaka till handhästarna. Rapport till fördelningschefen på radio. Det började kännas otrevligt. En fientlig patrull hade lyckats spåra oss. Patrullen omringades dock och togs till fånga. Vi förstod att situationen var ohållbar. En av fångarna uppgav, att två kompanier hade avdelats för att anfälla skvadronen från två håll. En hastig uppbrottsorder: "Till häst". Enda utvägen var över en mosse. Det började mörkna och regnet fortsatte att strila och vi var genomblöta in på bara kroppen. Våra tält fanns på trossen och att göra upp eld i fiendens närhet var det samma som att tala om var vi fanns. Vi måste söka upp ett bättre gömställe.

Spök-skvadron.....

Två man som sårats i striderna vid Svinstorp medfördes av skvadronen på tillverkade släpor. Det gick långsamt, vi måste vara försiktiga. Fientliga patruller kunde när som helst dyka upp. Hästarna sjönk ner i mossen och måste ibland dragas upp. Vi hade hittills klarat oss utan halta hästar. Tryckskadorna började dock göra sig gällande. Efter tre timmars strapatsrik marsch nådde skvadronen ett ensligt liggande torp. Fodret började tryta och vi köpte av torparen all havre som fanns ute på skylar. 200 hästar krävde mycket foder. Sedan bevakning utsatts och samband ordnats av furir Lindström med fördelningschefen byggde vi skärmskydd, gjorde upp eld, vattnade hästarna i en närbelägen bäck och lagade mat i kokkärlen. Vi torkade kläder så gott sig göra lät. Så småningom tog sömnen överhand och endast posterna vakade. Klockan 0500 rapporterade löjtnant Brandt på ra 130 "Fientlig bataljon passerade Skogen klockan 0445 norrut". Skvadronschefen beslöt: "Eldöverfall". Även detta anfall lyckades och slutade med blodiga förluster för fienden. Rapporterna började komma in: Fänrik von Seth rapporterade: "Fientliga ställningar vid Vemmentorpssjön. Förstärkningsarbeten". Fänrik Persson rapporterade: "Truppsammandragningar i trakten av Örkellunga". Rapporterna vidarebefordrades på 10-wattaren, som sköttes på ett förtjänstfullt sätt av furir Lindström. Klockan 1600 den 26/9 rapporterade furir Lundin: "En fientlig bataljonstab vid Florhult samt troligen en vid Harbäckshult". Skvadronschefen beslöt att i skydd av mörkret med skvadronen anfalla och förstöra de fientliga staberna. Klockan 1900 rapporterade löjtnant Brandt: "Fientliga tunga granatkastare samt artilleri - Skogen". Beslut: Eldöverfall. Klockan 1900 sattes skvadronen i marsch. Efter en kompassmarsch på ungefär en timme var vi framme vid Skogen. Endast undantagsvis hade vi sett fienden uppträda vid sidan av vägen. Nu hördes motorbuller från landsvägen. Skvadronschefen beslöt sig att ta bilarna efter hand som de kom. Sedan besättningarna nedgjorts förstördes bilarna som visade sig vara ammunitionsbilar på väg till artilleriets och granatkastarnas pjäsplatser. Vi klarade oss utan förluster och

marschen fortsatte. Klockan 2230 nådde vi en kilometer söder Harbäckshult en bondgård. Vi var nu ganska uttrötade. Skvadronschefen lät ockupera gården. Efter överenskommelse med bonden fick skvadronen köpa mjölk och under några timmar vila ut på höskullen tills spaningen mot divisionsstaben verkat. Bonden talade om, att fienden hade gjort inkoppling på hans telefon samt att han kunde stänga av förbindelsen genom att slå om en omställare på telefonen. Skvadronschefen gav order om att allt skulle vara tyst klockan 2300 då även bonden och hans familj gick till sängs. Omställaren slogs om och allt var mörkt och tyst. Det dröjde inte 10 minuter förrän fiendens patruller började söka efter felet. De snodde runt huset, var borta i 10 minuter, kom igen, var borta en halvtimme och kom åter igen. Ingen anade att omställaren hade förorsakat linjebrottet och att en hel skvadron låg på höskullen och sov.

Klockan 0100 återkom fänrik Kjellberg med rapport. "Uppbrottsorder". I skydd av mörkret lyckades vi taga oss fram till den inre försvarsringen kring divisionsstaben. Vi kom smygande i ett tätt busksnår, då plötsligt en post ropade "Halt". Skvadronschefen som gick i täten fann goda råd dyra och ropade tillbaka på postens eget tungmål: "Anmäl er, ser Ni inte vem jag är". Posten tappade för en sekund fattningen och det var nog för att tysta honom. Han identifierades som artillerist. Nu gällde det att handla snabbt. I språngmarsch begav sig skvadronen till nästa gård, där polisposteringen överrumplades och inom två minuter hade skvadronen omringat poliskompaniets expedition. Kompanichefen rusade upp i kalsonger och försökte förstöra sina hemliga

handlingar. Packhästförare Kvick var honom dock för snabb och ropade under det han bemäktigade sig pappären: "Bort med tassarna". Efter att i stort sett ha nedgjort det överrumplade kompaniet, sattes huset i brand och skvadronen försvann från valplatsen. Fänrik Kjellberg fick order att rapportera. Han tog sig sedan fram till fördelningsstabens genom att överrumpla en fientlig bilförare och med dennes bil ta sig fram till de främre linjerna, varefter han till fots lyckades ta sig fram till fördelningsstabens. Det började nu ljusa och efter ytterligare ett par eldöverfall lyckades vi ta oss tillbaka till utgångsläget. Vi hade då förstört 5 tunga grkpjäser samt 4 stridsvagnar och 10 lastbilar. Skvadronen hade utan förluster löst ett krävande uppdrag. Mat och furage hade börjat tryta men efter några lyckade expeditioner lyckades korpral Cadiér skaffa potatis ägg och mjölk i ett par ensligt liggande gårdar. Havre tog vi på ett icke skördat fält.

Order från fördelningschefen: "Skvadronen skall i skydd av mörkret taga sig tillbaka till egna linjer och gå till Össjö". Efter en väl genomförd rekognoscering av fänrik Persson lyckades skvadronen på natten till den 28/9 taga sig tillbaka till egna linjer dock först sedan en fientlig postering oskadliggjorts. Tre sårade hade fått lämnats kvar i en bondgård. Vid Össjö återförenades vi med trossen och fick ligga i tält under ett dygn. Vår utrustning kompletterades och vi beredde oss på nya uppgifter. Efter veterinär Albrektssons hästbesiktning konstaterades att vi måste ha ersättning av tio hästar. På grund av brist på varmblodiga hästar tillfördes skvadronen kallblodiga hästar. Dessa fick ersätta packhästarna i första hand.

Ny order: "Spana mot Kåphult. Fördröj fiendens framryckning". På småvägar och stigar över mossar och på obanade vägar lyckades vi nå i närheten av spaningspunkten, då vår förpatrull blev beskjuten av en fientlig patrull och tvingade oss in i en tät barrskog.

Skvadronen lade en s.k. metkrok. Vi red i en båge så att en omisstänksam fiende, som följde vårt spår skulle kunna nedgöras eller tagas tillfånga.

Det visade sig sedan vara välbetänkt. En fientlig patrull närmade sig skvadronens spår. Genom ett raskt ingripande av löjtnant Bentz togs den tillfånga. Chefen en furir, berättade, att ett jägarkompani rastade i ett vägshål 500 m från skvadronen. Beslut: "Eldöverfall. Tjänst till fots". Skvadronschefens beslut visade sig vara av stort värde. Efter en försiktig men snabb framryckning nådde skvadronen överraskande vägshållet och övermannade närskyddet utan eldgivning.

Kompanichefen hade ställt upp kompaniet och hade intet ont anande ordergivning. Försiktigt ålade skvadronen sig upp på höjden vid vägshållet endast 50 meter från kompaniet. Klar-tecken från troppcheferna. Tre kul-sprutor och fyra raketgevär samt skvadronens alla eldhandvapen voro insatta mot fienden. Skvadronschefen kommenderade eld. Förödelsen var fruktansvärd. Kompaniet totalförintades. Vid den häftiga eldgivningen hade en stridsvagn ilat till hjälp. Ett välriktat skott från raketgevärsskytten, vpl Andersson, satte stridsvagnen i lågor. Rapport till fördelningschefen. "2. jägarkompaniet, 203. infanteridivisionen förintat".

Klockan 1130 rapporterade furir Lundin på ra 130: "Bataljonstab vid västra gården Kåphult". Skvadronschefen beslöt att även oskadliggöra denna. Förberedelser för nattligt företag påbörjades och i skymningen satte sig skvadronen i marsch. Vi undvek vägarna som trafikerades av fienden. Vi hade lärt oss att fienden undvek terrängen och vi kände oss alltid säkra när vi rörde oss vid sidan om vägarna. Plötsligt hörde vi motorbuller. Fänrik Persson tog skvadronschefen i armen. "Det är ljudet på en 250 watts radiobil". Det måste vara minst en fientlig divisionsstab. Vi började röra oss försiktigare. Hästarna med den tunga materielen klövjades av och vi närmade oss motorbullret med största försiktighet. Skvadronschefen gjorde halttecken och begav sig själv fram för närmare rekognosering. Det visade sig att 250-wattaren stod uppställd på en gårdsplan och stort liv och rörelse var rådande på gården. Beslut: "Eldöverfall". Vi kröpo försiktigt fram längs en buskridå för att komma så nära som möjligt. En kulspru-

Spök-skvadron- - - -

ta kvarlämnades för eldunderstöd. Plötsligt ropar en post halt. Detta blev signalen till kulsprutans eldöppnande och vi hade endast att rusa på. Med skvadronschefen i täten gjorde vi ett raskt svep på gården, där de fiender, som inte nedgjordes, gav sig till fånga. Boningshuset sattes i brand och fienden identifierades som 503. cykeldivisionsstaben. Fångarna inlåstes i ladugården. Plötsligt hördes motorbuller, tre stridsvagnar dyker upp. Raketgevären går i ställning. Häftigt skjutande i blindo närmar sig stridsvagnarna. Tre välriktade skott från raketgevärsskyttarna tystar de närgångna stridsvagnarna. Skvadronen kan fortsätta mot sin ursprungliga uppgift, bataljonstaben. Skvadronen hade inga förluster endast en lätt sårad. Vi återsamlades för reorganisation och utjämning av ammunition. Sedan vi rastat i den närbelägna skogen en timme fortsatte vi marschen. Vi hade på ra 130 fått en noggrann beskrivning av den fientliga staben och genom radion lyckades vi få personlig kontakt med furir Lundin, som redogjorde för batstabens exakta läge. Vi visste, att den bevakades av bland annat vakthundar. Skvadronschefen beslöt att i skydd av mörkret taga sig fram över ett fält. Spaningen hade givit vid handen att just mot detta fält, som fienden tydligen betraktade som "oframkomligt" hade bevakningen försummats. Vi smög oss försiktigt fram mot en svagt belyst plats som furir Lundin uppgav vara batstaben. Vi kom närmare och det började kännas kusligt misstänksamt. Plötsligt morrar en hund. Nu var det färdigt. Endast 50 meter återstod till det svagt upplysta huset. En post ropade halt på endast 10 meters avstånd och skvadronschefen tystade posten med ett välriktat skott. Kulsprutorna gick i ställning och skvadronen rusade med högsta fart mot huset. Bataljonschefen död eller levande. Inom loppet av en minut var huset omringat. Den tillskyndande jägarfänriken nedgjordes och en kort men häftig strid om batstaben uppstod. Bataljonschefen begick självmord och hans adjutant satte själv huset i brand. Runt om huset började kulsprutorna från kringliggande förband smattra, alla, som det tycktes oss, sköto i blindo. Skvadronschefen kommenderade: "Till återsamlingsplat-

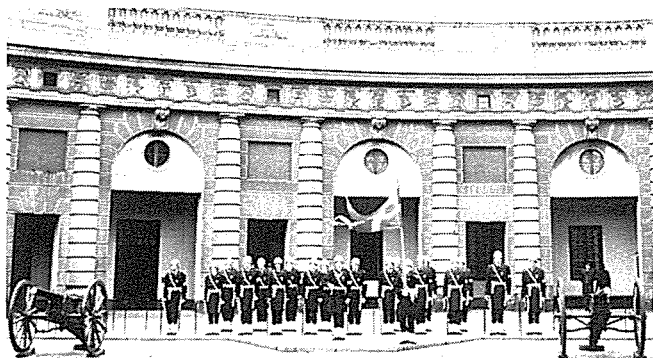
sen". Inom ett par minuter var skvadronen försvunnen kvarlämnande den nedgjorda batstaben 101. infanteridivisionen. Vi hade nu praktiskt taget gjort slut på vår ammunition och vi visste, att vi på återvägen måste passera en postering. Vi smög oss försiktigt längs ett dike som ledde mot posteringen. Det hördes röster, det pågick tydligen avlösning. Vi hade lärt oss att ett snabbt och beslutamt uppträdande i regel förbluffade fienden. Skvadronschefen kommenderade: "Framåt" och inför den häftigt framrusande skvadronen kapitulerade posteringen utan villkor. Fångarna avväpnades och bakbundna samt fördes in hundra meter i den närbelägna skogen. Det var en postering ur 27. pansardivisionen.

Vägen var nu fri för vårt återtåg. Furir Lundin berättade att han genom att ändra en snitzling som fienden gjort lyckats leda in en trängkolonn på en återvändsgränd samt genom eldöverfall förstört 15 lastbilar. Stämningen inom fiendens bakre förband hade blivit nervös genom våra raider och det hade hänt upprepade gånger att fienden skjutit på sina egna. När vi kom tillbaka till utgångsläget i gryningen rapporterade löjtnant Bentz att han haft samband med kvartermästaren på ra 130. En kolonn med klövjehästar lastade med va-livsmedel var på väg under löjtnant Brandts befäl. Löjtnant Brandt hade tidigare blivit lätt sårad. Kolonnen nådde skvadronen kl 1200 efter oerhörda strapatser över bland annat en mosse.

Vi rapporterade till fördelningschefen på radio och orienterades om att fienden efter stora förluster nått Lagan. Motanfall planerades av fördelningschefen. Order: "Skvadronen ingriper i fiendens rygg öster Knäred". Skvadronschefen beslöt att återförena skvadron med trossen för en reorganisation. Efter en strapatsrik marsch på stigar och obanade vägar lyckades skvadronen återförena sig med trossen och nästa dag var skvadronen åter anfallsberedd. Vi var nu huvudsakligen hänvisade till vad vi kunde taga ifrån fienden samt vad vi kunde komma över hos bönderna. Det visade sig gå gans-

ÄVEN AKTIVT BEFÄL BÖR VARA MED-
LEMMAR I KAMRATFÖRENINGEN!

MP på högvakt

Efter att i en vecka haft praktisk polistjänst i Linköping, kom 5. Militärpolisplutonen inrullande på K1 kaserngård fredagen den 12 mars. Efter att ha ordnat materiel och förläggning tränades det högvakt.

Allt fungerade fint och på lördagen stod plutonen plötsligt framför nya riksdagshuset. Marsch ner i Sergelarkaden och en halt, som blev fel pga att en viss dirigent inte lyckades slå av musiken i tid.

Efter avlämning marscherade plutonen mot slottet och genomförde, inför en stor publik, tillsammans med avgående vakt ur I4 en snygg vaktavlösning. Vaktchefen fick mottaga beröm från skilda håll.

Vaktdygnet blev mycket lugnt och på söndagsmiddagen kunde Lt Johansson, efter att plutonen avlösts av Lv3, kommendera "bajonett av". Till synes nöjd med sin plutons arbete.

"Otto"

Spök-skvadron.....

ka bra och skvadronen var i det närmaste åter intakt. Flygverksamheten började bli livligare och vi förstod att avgörandet nalkades. Eget flyg började visa sig och vid luftstrider vi såg nedsköts flera av fiendens plan.

En helikopter anlände med en officer från fördelningsstaben. I gryningen den 1/10 skulle skvadronen anfalla. Vi fick orientering om att fienden började ge sig till fånga i stora hopar, och att fiendens moral började försämrats. Vi fick order om ett bestämt och resolut uppträdande. Klockan 0900 stod skvadronen i ryggen på en fientlig cykelbataljon, då vi fick rapport om att fienden kapitulerat. Skvadronen fick därför order att gå närmast till Knäred, där skvadronen intågade med sitt ärorika standar

MEDLEM?

Bliv medlem i Livhusarernas kamratförening i garnisonsorten. Föreningens huvudsyfte är att ge medlemmarna större möjligheter att, även efter slutad tjänst vid K3, hålla en viss kontakt med värnpliktskamrater och förbundet. Föreningen håller därför årligen sammankomster och kamratträffar av olika slag, i regel förlagda till K3.

Den 4 december varje år, i samband med Livregementets Husarers högtidsdag, hålles årssammanträde. Då finns också möjlighet för medlemmarna att delta i lunchen och beskåda övriga traditionella arrangemang vid regementet.

SLUT UPP TILL ÅRSSAMMANTRÄDET.

Så här blir man medlem _ _ _ _ _

Sätt in 12 kronor (årsavgift) på postgiro 97259-6 under adress:

Livhusarernas kamratförening i garnisonsorten

c/o M Hjalmarsson

Skaraborgsgatan 13 A

541 00 SKÖVDE

Skriv ditt namn och din adress på talongen.

Årsavgiften inkluderar prenumeration på tidningen Livhusaren (2 nr/år). Föreningen har en kamratnål. Den kostar 5:- och kan köpas i samband med att årsavgiften betalas in.

Välkommen som medlem.

M Hjalmarsson
sekr/kassör

i täten.

Freden i Knäred slöts den 1/10 1952, varvid 7. ryttarskvadronen fick ett särskilt hedersomnämmande av överbefälhavaren. Flera tapperhetsmedaljer utdelades och den 5/10 skedde skvadronens avrustning.

Skvadronen fick efter fälttåget hedersnamnet "SPÖKSKVADRONEN".

Skvadronchef var ryttmästare Torsten Nelson.

Generalguvenören, greve Magnus Stenbock, som hade ansvaret för försvaret av Skåne, samlade de nyuppsatta regementena till Växjö. Till hans armé hade även beordrats Livregementet till Häst utom de fyra Upplandskompanierna. Där återfanns således Överstelöjtnantens, Östra Västmanlands, Söderman-

och 20 kanoner till Stenbocks armé. Påföljande dag fortsattes framryckningen på mycket dåliga vägar till Fleninge, en mil nordost om Hälsingborg. Natten till den 28 tillbragtes under bar himmel och i kraftigt oväder.

I gryningen den 28 ryckte armén

LIVREGEMENTET TILL HÄST 1710-1717

Erik Hedenstierna

lands, Fellingsbro, Kungsörs, Östra Närkes, Örebro och Vadsbo kompanier. Både befäl och manskap var i stort sett folk i sina bästa åldrar och många hade tidigare krigserfarenhet. Utrustningen var däremot sämre och en hel del brister fanns. Men "Måns Bock och hans getapojkar", som armén inte helt utan anledning har kallats, skulle snart visa att framgång inte bara beror på fin utrustning utan att viljan till seger betyder mer.

Den 6-9 februari inträffade Livregementet i Osby i nordöstra Skåne och anslöt sig till Stenbocks armé som nu räknade något över 16.000 man. Styrkan bestod av 10 infanteriregementen och 9 regementen till häst. Av artilleri fanns det bara 12 kanoner och 2 haubitser. Omkring 20 kanoner fanns dessutom i Malmö.

Den 12 februari bröt Stenbock upp från Osby. Hans plan gick ut på att utan huvuddrabbning manövrera ut danskarna från södra Skåne mot sundet och Hälsingborg för att där uppnå ett avgörande. Därigenom kom han i besittning av den bördiga delen av Skåne, vilket han väl behövde för sitt underhåll. Dessutom kunde han öppna förbindelsen till Malmö, där han hade en stor del av sitt fältartilleri.

Planen lyckades och danskarna drog sig öster och söder om Ringsjön mot Hälsingborg följda av Stenbock. Förföljandet gick dock långsamt ty den svenska hären led stor brist på livsmedel och foder till hästarna. Den 26 februari anslöt sig Malmö regemente

fram genom en skogsbeväxt och kuperad terräng i så stark dimma, att man ej kunde se tre hästlängder framför sig. Danskarna som ej trodde att framryckning den vägen var möjlig blev delvis överraskade. Först vid 10-tiden tycks det ha gått upp för den danske chefen att svenskarna var på framryckning mot hans vänstra flygel och han lät ställa upp sin 14.000 man starka här i slagordning.

Omkring middagstiden var de båda arméerna ordnade och slaget började mellan svenskarnas vänstra och danskarnas högra flygel. Under striden, som var synnerligen häftig, började svenskar- nas vänstra flygel att svikta, varför Stenbock flyttade över förstärkning från den högra. Även danskarna fick förstärkning men svenskarna fick nu övertaget och lyckades driva den danska högra flygeln på flykt inom Hälsingborgs vallar.

Högra flygeln, där Livregementet återfanns, lyckades kasta tillbaka fienden och kunde sedan ingripa och hjälpa det svenska infanteriet, som stred i centern. Förföljandet under striden var ytterst livligt och danskarna förlorade mycket folk ty Stenbocks order innan slaget lød: "Såframt icke hela bataljoner eller regementen giva sig, bör ingen uppehålla sig med fångars tagande, utan falle, vad falle kan."

Resultatet av den blodiga dagen var att omkring 4.000 danskar och 827 svenskar stupade. Antalet sårade var mycket stort och på grund av brist på

Livreg till häst....

läkare dog många sårade efter slaget.

Krigsbyttet i form av artilleri, fanor, standar, tross m m var mycket stort. Efter den svält svenskarna utstått innan slaget var säkert erövringen av danskarnas livsmedel det mest kärkomna bytet.

Redan den 6 mars gav Stenbock order om truppernas förläggning. Livregementet förlades därvid med staben och fyra kompanier i Östra Göinge härad samt majoren med fyra kompanier i Gärds härad.

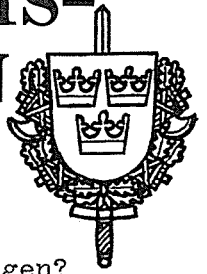
Regementet tycks ha förblivit i dessa kvarter under resten av året 1710. I början av 1711 tycks det delvis ha blivit nya kvarter men i stort sett i samma område. Vadsbo kompani marscherade den 20 mars från Skåne för att från hemtrakterna vara beredd att ingripa mot Norge. Regementet i övrigt låg kvar i Skåne. Utrustningen var starkt nersliten, vilket skrivelser från den tiden vittnar om.

I maj 1712 kom meddelande från Karl XII att han under eskort av 10.000 turkar och tartarer skulle bege sig hem. Stenbock fick därför order att övergå till Pommern med delar av armén.

Livregementet låg dock kvar i Skåne ända till i mitten av december 1712, då sex kompanier skulle överskeppa till Pommern. Två gånger gick flottan ut men tvingades på grund av storm återvända. Några fartyg strandade men huvuddelen lyckades återvända till olika svenska hamnar.

Efter dessa fruktlösa försök att nå Pommern fick Livregementet återgå till sina förläggningsplatser i januari 1713. Under slutet av detta år och i början av nästa tycks regementet ha återvänt till sina hemtrakter, där det förblev till oktober 1718.

MILITÄRPOLISFÖRENINGEN

Militärpoliskollega.

Vad är militärpolisföreningen?

- Jo, den arbetar inom FBU-rörelsens ram och strävan är att ge militärpoliser möjlighet att vidmakthålla och utvidga sin yrkesskicklighet, samtidigt som den naturligtvis vill medverka till kamratskap och sammanhållning mellan militärpolismän. Den strävar också efter att på olika nivåer vinna gehör för militärpolistjänstens och militärpolismännens problem.

Hur arbetar den?

- Den verkar i första hand för att skapa kurser inom aktuella ämnesområden. För att kunna driva kurser krävs emellertid ett tillräckligt stort elevunderlag. Det kan Du hjälpa till att skapa. Du vet själv hur mycket som ändras i exempelvis straffrätt, vägtrafikförordning och på utrustningssidan.

Av praktiska skäl är föreningen ansluten till Stockholms Befälsutbildningsförbund men det hindrar ju inte dem, som bor utanför förbundets område, att tillhöra föreningen.

För ytterligare upplysning tag kontakt med någon av nedanstående personer:

Kriminalkommisarie H-L Colliander
(Ordförande. Tel: 08/264457)
Ombudsman Jan Ekman
(Sekreterare. Tel: 08/7611905)
Polisassistent Thomas Pettersson
(Kassaförvaltare. Tel: 0762/41610)

Välkommen i militärpolisföreningen.

REDAKTIONSKOMMITTÉN FÖR LIVHUSAREN

Postgiro 61 09 17-7

Redaktör och ansvarig utgivare: Lt A Johansson, K3, Skövde
0500/65000:305

Biträdande redaktör:

Lt G Platerud, K3, Skövde
0500/65000:303

Kassör:

Kn P Kastenman, K3, Skövde
0500/65000:328

+ in memoriam

Erik Granell och hans gärning i regementets och kamratföreningens tjänst har skildrats i "Livhusaren" i anslutning till hans 80-årsdag år 1971. Hans insats som skattemästare i Stockholmsavdelningen kan inte nog värderas av styrelse och övriga kamrater. Detsamma gäller hans sinne för värden av traditionerna. Det bildalbum och de handlingar om främst Fellingsbro husarer som han efterlämnat till vårt arkiv äger bestående värde. Han kände och vårdade sitt ansvar som den fjärde bäraren i rätt nedstigande led av sin släkts husartraditioner. Hans farfars far antogs vid Livskvadronen år 1814.

Vid jordfästningen representerades kamratföreningen av styrelsen med standaret, fört av ryttmästaren Carl-Gustaf Strandman samt av ett antal föreningsmedlemmar. Stockholmspolisens företrädde av en deputation i tradi-

tionellt stilfull form.

Vår bild visar Erik Granell såsom standarförare den 6. juni år 1948 vid den högtidliga avtäckningen av Livskvadronens minnessten i Fellingsbro, hans hembygd.

Karl Larsson var född år 1886 i "Krongården" i Rala by vid husarlägrets västra gräns. Gården var fordom indelad som boställe åt fältväbeln vid Örebro kompani under Närkes regemente, I 21. Den arrenderades av Larssons far och farfar och så småningom fick han själv tillstånd att inlösa den av Kronan.

Från barnsben hade Karl Larsson sålunda upplevat husarerna på närmaste håll. Under befäls- och beväringssmötten, innan regementet i sin helhet ryckte in i lägret till det årliga regementsmötet, erbjöd Krongården bostad åt en husarofficer, i regel befälhavaren för kommenderingen.

Karl Larsson tjänade vid Vadsbo skvadron från hösten 1903 till hösten 1906, genomgick vederbörlig befälsutbildning och vann med goda vitsord befordran. Emellertid var hans far död och ansvaret för gården drog honom åter till hembygden. För den som vuxit upp med intensiva intryck av livet i husarlägret tedde sig kanske livet i kasern och de ändrade tjänstekraven ej till alla delar lockande!

I sin mannaålder var Larsson aktiv inom Hallsbergs/Kumla skytteförening, var landstörmsbefäl under och efter 1. världskriget och som god sångare med-

lem av Kumla manskör.

Sedan Sannahed övertagits av Kumla kommun blev så småningom heden uppodlad, men själva lägerområdet, som direkt gränsar till Krongården, arrenderades av Karl Larsson. Där tog han gärna emot besök och var en utmärkt vägvisare och skildrare. Med honom som värd fick man uppleva något av "det levande förflutna". Hans kända lynne, hans ungdomliga form och uttrycken för hans tillgivenhet till Livregementets husarer skall icke glömmas av dem, som haft förmånen att lära känna honom.

T2-ÖVNINGEN

Dagen grydde också den 13 februari även om en del av Skövdes befolkning kanske hoppats det motsatta. För de flesta innebar dagen inget speciellt men för den del av mänskligheten, som karaktäriseras av en obetvinglig lust att vilja spana på djupet, att ta kännning och inte minst av allt att skubba omkring i becksvarta natten och ropa på en massa Xerxes, Bertil och Adam, var den 13:e en speciell dag.

Denna säregna människotyp brukar, när man skall vara fin i kanten, kallas för Livhusarer. För att ytterligare försöka vara informativ kan nyckelordet motoricerad spanare tilläggas. Denna samling (där även jag fyller en liten anspråkslös plats) vaknade således denna dag med en inte alltför optimistisk syn på tillvaron, Varför inte, frågar kanske den oinvigde. Svaret blir kort och gott - MANÖVER! En årligt återkommande övning där vi spanare skall strida mot T2:s "lottor". Nåväl, dagen var kommen och inga viljor i världen kunde inverka på det (såvida inte dessa viljors herrar var iklädda järnskrot på axlarna men som väntat var inte dessa för en sådan lösning).

Förberedelserna tog vid. För många innebar dessa förberedelser en sista tur till markan eller för att inhandla något stärkande till övningen, t ex druvsocker. Därefter kom utmarschen efter mången visitation och tandhackning (av köld). Kosan ställdes till ett område sydost Tidaholm (ni som var med kommer väl ihåg förutsättning och läge!?). Vid framkomsten fick vår grupp gå in i spaningsbas och därefter i vanlig ordning verkställa tältslagning med hjälp av Pv- och stabskillar. De andra tre grupperna på plutonen fick finna sig i att bli utsatta på fast spaning. När så natten började smyga kring tält och stabsbil, när vanligt folk finner för gott att "komma på rygg", var det dags för vår hårdföra grupp att ge sig ut på rörlig spaning för att fastställa fiendens grupperingar.

Innan vi går vidare bland dessa spännande äventyr måste ett och annat sägas om vår eminente gruppchef. Han är nog mästarnas mästare i en nog så

ovanlig gren - att i alla möjliga och omöjliga situationer leda sin grupp uti stora myrar, träsk osv. Vad som hände under denna första rörliga spaning behövs det ingen särdeles stor fantasi till för att förstå. I stort sett ett enda klafsande. Själv var jag och försökte meta med näsan i en otäck svart bäck. Följden? Tja..... Nåväl, syftet med spaningen var till syvende och sist inte att bli blöt om fötter och ben, bli frusen, få ont i halsen osv, utan det var ju att ta reda på fienden. Vi lyckades så finna ett fientligt kompani. Nu var det bara att ta reda på verksamhetens art, d v s "slaget". Här trodde tydligen två man i gruppen att lugna gatan rädde och stövlade helt framt och oförväget in i lägret. Följden blev den oundvikliga. En röst hördes plötsligt framför de två stålmännen från K 3. "Hur har ni det på K 3 då?" En för situationen kanske något malplacerad fråga. Vid närmare begrundan lyckades personen i fråga hitta på något vettigare att säga och det sades åtminstone 80 decibel högre. Våra två äventyrare fann då för gott att rymma fältet (de lever än och är enligt egen utsago mycket lyckliga).

Efter denna litet snöpliga avfärd blev så "störande verksamhet" beordrad från högre chef. Vi valde för detta ändamål ytterflanken på samma kompani. Den störande verksamheten gick i verkställighet med buller och bång men var fanns fienden? Varför kom de inte ut och försvarade sig när vi sköt på dem? Där låg vi och brassade och brassade men inte tusan kom det ut några fiender. Nej då, de låg och sov sin skönhetssömn och ville på inga villkors vis bli störda (sensmoral: Bättre en T 2:are på kasern än hundra i skogen).

Dagen började nu gry men det var fortfarande kallt och vi fann för gott att ge oss av "hem" igen. Vid framkomsten rök våra förhoppningar om några timmars sömn. Dags för urnästling och därefter skulle marschen gå mot Falköping. För mig blev färden en oändlig mardröm. Skumpannet i baksätet och bristen på mer vidgade vyer gjorde att jag kom att känna mig inte helt fri från min kropp. I själva verket kände jag mig mer som en pressad apelp

T2-övningen.

sin. Det enda som fick mig att dra på smilbanden under denna marsch var 1. pluton. Oj, oj, oj, oj! Vilket marschdjup! Hela två mil!

Väl framme tog de vanliga rutinerna vid ingående i bas vid. Tältslagning, posttjänst osv under nattens mörker. Även här fick vår grupp i uppdrag att gå ut på rörlig spaning. De övriga tre grupperna fick svara för den fasta spaningen. Höjdpunkten på gruppens uppgift kom då vi hade träffat på ett fientligt stabsskompani. Vi fick order att ta fångar - Fångsnappning!

Spänningen var naturligt nog stor när vi så tyst som möjligt gradvis närmade oss deras grupperingsplats. Skulle fienden se eller höra oss? Hela natten tycktes på något sätt levande. Det suckade och stönade i träden. Från tälten kunde man ibland höra eldposternas förehavanden. Spänning! Vår "strategi" var att två av oss skulle hoppa in i ett tält och med hjälp av våra skräckinjagande automatkarbiner tilltvinga oss fångar. De andra två skulle stå utanför tältöppningen och vakta. Utgången blev lyckad. En löjtnant blev vår fånge. Posten i tältet försökte först att göra motstånd men resignerade snart - han stod ju öga mot öga med två spaningssoldater. Löjtnanten visade sig vara en synnerligen butter herre. Möjligen kan det förklaras med att

han blev störd i sin slummer. Oroliga kan dock lugnas med att han efter diverse förhör i vår bas fick återgå till de sina.

Hemmarschen kom den 16 februari efter att skvadronen sista natten hade legat i s k skvadrons bivack. Livet började leka igen. Tänk att få återse

Från Redaktören

Ni håller ett nytt nummer av Livhusaren i handen. Mitt 3:e och det 21:a totalt. Det har alltså åter igen lyckats att få tag i material. Annars brukar det material, som "strömmar" in, räcka till ca 20-24 sidor. Ännu saknar jag dock korta artiklar om upplevda händelser. Jag vet att många drar sig för att skriva med motiveringen att "det kan väl inte vara något av intresse för andra". Tyvärr har sådant resonemang tagit död på mången bättre tidning. Alltså - Skriv.

Eftersom jag till höstnummret lämnar över till en ny redaktör, vill jag passa på att tacka faktor Ohlsson på Strokirks tryckeri för att han, trots kort trycktid, alltid får klar tidningen till utsatt datum. En annan, väl värd ett tack, är fru Olofsson, som skrivit praktiskt taget hela detta nummer.

Glad över att jag inte fått några "skällbrev" önskar jag läsekretsens en trevlig sommar och välkomna med nya bidrag senast den 1 november.

KAMRATFÖRENINGEN I STOCKHOLM

Sedan 1934 verkar Livhusarernas Kamratförening i Stockholm som en föreningslänk mellan regementet och i Stockholm med omnejd boende livhusarer. Dessa representerar de mest skilda yrken och åldrar. Vi samlas en gång om året till en kamratmiddag i anslutning till regementets högtidsdag den 4 december.

Då föreningens styrelse skulle glädja sig åt att yngre kamrater ansluter sig till denna kedja av äldre livhusarer, hälsar vi Er välkomna i vår krets.

S. Bendz
sekreterare
Norrländsg 16
11143 Sthlm

kära gamla K 3. Och tänk - endast en och en halv månad kvar till muck!

Till alla som läser dessa rader:
"När det börjar gå åt skogen och allt verkar botten då tänker jag på marschen under T 2-övningen då vi alla sade - Det gick att kämpa sig igenom".

En andraplutonare

Tankar om Krig, Fred o Kavalleri

Av övlt A Westergren

Under de sista decennierna av en mer än 150-årig fredsperiod har det svenska försvaret alltmer kommit att föra kriget i freden. Dels har knäsatts principen att försvarets främsta mål är att verka fredsbevarande dels har förmågan att föra strid med politiker utvecklats. Detta främst i de centrala staberna för att verkligen uppnå den förstnämnda effekten. Resultatet är hittills gott - försvaret och freden har bibehållits. Självfallet har även vissa utrikespolitiska faktorer sin beskärda del av äran. Dessa bl a har lett till försvarsbeslut 72 vilket medför konsekvenser för försvarets krigs- och fredsorganisation. Vi hoppas att politici har rätt och att fred ändå består.

Inom försvaret har försvarsgrenarna slagits mot varandra och inom försvarsgrenarna trupp- och vapenslagen. Striden har främst gällt andelen av försvarskostnader för att bibehålla materiell kvalitet inom det egna vapen- eller truppslaget. I det närvarande ekonomiska klimatet har självfallet de dyraste haft anledning att känna sig mest hotade.

Den personella kvaliteten har då och då varit på tapeten, men någon seriös debatt har här egentligen ej förts. Dock torde det vara möjligt att vara billig och ändå bra. Främst mot bakgrund av beslut 72 bör detta begrundas.

Livhusarförband under KFÖ och GU har hävdat sig väl. Från att ha varit det mest exklusiva och dyrbaraste truppslaget har kavalleriet nu förband som är billiga och utmärker sig genom god förbandsanda och goda resultat.

I två föregående artiklar har berörts utveckling på de två utbildningslinjer för krigsförband som livhusarna nu sysselsätter sig med. En from förhoppning om utvecklande debatt har dock ej villfarits. Det är därför angeläget att utveckla och något tillspetsa debatten och förlänga perspektivet.

1972 års försvarsbeslut, som tidigare nämnts, har hittills lett till ett

antal konsekvenser. Så har t ex, försöksvis, s k B-utbildning införts vilket innebär att de plutonsbefälsuttagen nu har 12 månaders utbildning mot tidigare 15. Redan det var otillräckligt för att ge kategorin erforderlig fältvana och truppföringsförmåga som plutonschef. För övriga kategorier har tiden nedskurits med 1-2,5 månader.

Försvarsbeslutet har även lett till andra besparings- och rationaliseringssträvanden. OLLI (organisation i lägre regional och lokal instans) innebär för armén sammanslagning av vissa regementen och fo till s k A-förband på vilka upphängs B-förband (med egen förvaltning) och C-förband (utan egen förvaltning). Det finns även centralt tankar att A-förbanden skulle utökas med utbildningsbataljoner (i stället för B- och C-förband) av specialtruppslagen. Det första försöket härtill skedde hösten 1972 när ÖB föreslog att K 3 och K 4 skulle ingå som bataljoner i P 4/fo 35 resp I 20/fo 61. Det är emellertid hittills avvärjt i och med proposition 75 vilken skall föreläggas riksdagen. Här föreslår departementschefen mot ÖB (CA) att K 3 och K 4 skall vara C-förband med självständigt utbildningsansvar under CA/MB.

Det kan för människor utan förbands- och trupperfarenhet te sig slående rationellt att konstruera storförband med huvudtruppslaget - infanteri eller pansar - som bas för special och underskottfunktionerna. Ett brigadtänkande i fred. Man tänker härvid ej på den väsentliga faktor som förbands- och truppslagsidentitet och SAMHÖRIGHET utgör som stöd i det dagliga utbildningsarbetet på ett förband. Man besinnar ej heller den vantrivselfaktor en stor och tung administration innebär. Förståelse finns ej för de sociala konsekvenserna av att anropa folk i alltför stora garnisonsorter. Redan de sociala konsekvenserna åter sannolikt upp rationaliseringsvinsterna. Emellertid torde inom milo, på A-förband kunna upphängas spridda B-

Tankar om.....

och C-förband utan att utbildningsadministrationen behöver bli stor och tung. Proposition 75 behandlas nu i försvarsutskottet.

Det är efter denna långa ingress på sin plats att utveckla några tankar om livhusarernas och det svenska kavalleriets framtida identitet, krigs- och fredsorganisation. Detta med all respekt för övriga trupp- och vapenslags respektive identitet och funktion. Vi skall ej behöva äta någon för att fortleva och göra nytta.

Kavalleriets identitet bör konsekvent fotas på integrerad underrättelse- och säkerhetstjänst. Principen är knäsat i de senaste omorganiserade staberna. MB-staberna har såväl krigs- som fredsfunktion. Under MB och därmed und/säk lyder i fred och krig fostaber samt i krig fördelningsstaber. I fördelningsstaberna ansvarar nu 1 b för und/säk-tjänsten och leder spaningsskvadroner, jägarkompanier och militärpolis kompanier. Det är sannolikt att detta i krig kommer att gälla även inom fo. En stab planerar, leder i stort och på lång sikt. Mot bakgrund av uppgiften måste de avgörande besluten i krig fattas av förbandschef med hänsyn till det aktuella läget på platsen. Vid K 3 utbildas f n befäl och vpl att fatta dels "spaningsbeslut" och dels "MP-beslut" förutom att ha en övergripande förmåga att ta och fatta beslut i strid. Det försvårar befälsutbildningen. De två utbildningslinjerna splittrar i viss mån förbandets dagliga arbete. Linjerna möts endast momentant under våra underrättelsekurser och då är det reservofficerare och vissa yngre regoff som lär sig dubbelsidigheten.

Det moderna kriget är ett ytkrig. Även om spaningsskvadronerna skall gå i täten och MP skall hålla rent där bak, kan det mycket väl hända att - genom fiendens bedrägliga förfarande med t ex lufttrupp - situationen vänds! MP måste då kunna "spana" och kanske måste spaningsskvadronerna inriktas på en bakre uppgift!

Det framtida kriget kommer sannolikt att ha ett större inslag av subversiva element och säkerhetshotande verksamhet än de tidigare. Denna verksamhet bedrivs över ytan och sålunda i både spaningsskvadronernas och MPs områden. Krigsutbrottet kan föregås av ett

långvarigt tillstånd av ökande ut- och inrikespolitisk spänning med eventuellt svensk partiell mobilisering eller ett beredskapstillstånd med allmän mobilisering eller växlande beredskapsgrader. Under denna tid - som kan bli lång - kommer förvisso ej de civila polisiära resurserna att vara tillräckliga för att upprätthålla allmän säkerhet och ordning bland militära förband. Hemvärn och civilförvar kommer endast att kunna bevaka vissa skyddsföremål. A-mob, undanförel, utrymning och växlingar i beredskapen kommer att kräva omfattande trafikregleringsinsatser - även dessa över ytan. Till följd härav borde naturligtvis MP krigsorg avsevärt utökas.

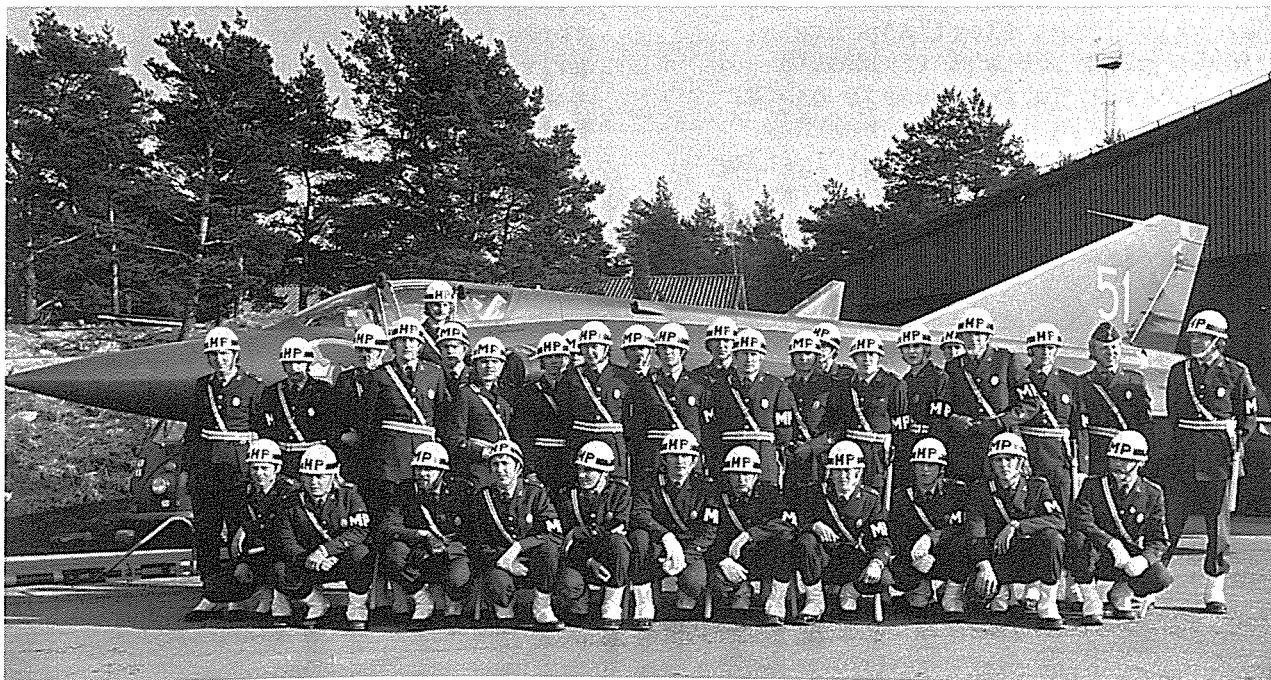
Det borde emellertid i konsekvens med und/säk integrering i staber och i konsekvens med yttänkandet finnas en annan lösning. Denna är att vi har förband som både kan strida, spana och utföra MPtjänst. Våra nuvarande personalramar torde medge att vi täcker de mest utsatta ytorna med en krigsorganisation av sådant folk. Kruket är att grundutbilda förbanden. Det torde förvisso ej vara lämpligt att blanda våra nuvarande spaningskvadroner och MPkompanier, så att man har förband där varannan man kan spana och varannan MPtjänst och alla strida. Det torde ej vara möjligt att inom den nu tillgängliga utbildningstiden ge både spanings- och MPutbildning. Det krävs längre tid.

Det har praktiskt konstaterats att det tar tre månader att genomföra en grundläggande MP-utbildning. (En parallell finns i fallskärmsutbildningen). De krigsuppgifter som utbildningen syftar till kräver speciellt kvalificerad personal.

Det civila utbildningsväsendet ger numera en allt större pott "studenter". En del av dessa - men på långt när ej alla - blir nu PBS-uttaga och får sålunda 12 månaders GU. Under en följd av år har på K 3 MPLinje funnits 20-40 % "studenter" vilka varit GBS-uttaga och på PBS MP omkring 50 % vilka ej varit "studenter".

Lösningen på problemet ligger snubblande nära. I und/säk förbanden bör den vpl personalen (utom i trosstjänst) vara PBS-uttagen och ges 12 månaders GU. Gruppchefer, plutch stf och befäl till förfogande bör vara särskilt ut-

2. MPpluton på vift

Det var den tolfte dagen i månaden mars, en måndag. För Uppsalaborna började dagen som alla andra; somliga gick till sitt arbete, andra gick till skolan medan en del vägrade gå upp överhuvud taget. Så plötsligt framåt eftermiddagen väcktes staden till liv som på nytt. Vid infartsvägen skymtade en lång bilkaravan innehållande ett antal grönmålade bilar

med "MP" klistrat utefter sidorna. Det var resliga lifhusarer ur 2. MP-plut som drabbade Uppsala.

Med friskt mod och barska miner inkvarterade vi oss på AKS (Arméns kompaniofficersskola). Meningen var att vi skulle ha MP-tjänst i och runt Uppsala för att sedan under den kommande helgen bevaka "Kongen", dvs. gå högvakt.

Tankar om.....

valda ur denna kategori. Cheferna bör vara aktivt befäl eller reservbefäl.

Den verkliga och svåraste insatsen krävs utbildning av det aktiva befälet - att lära dem greppa båda linjerna och utbilda ett civilt studiemässigt och intellektuellt än mer kvalificerat klientel.

Jag tror emellertid på tanken på ett und/säk förband med kvalificerad personal och med chefer som har initiativkraft och improvisationsförmåga. Med hänsyn till förutsedda tidiga behov av förbanden i skärpta freds- eller beredskapslägen bör de vara s-förband i respektive milo. Därmed säkerställs även fredsutbildningsmateriel - ett stort krux f n på MP-sidan.

Hur "pensioneras" dessa elitförband? De kan bli vaktplutoner! Därmed kan kavallericirkeln slutas. De tre kvarvarande kavalleriförbanden kan ha en

likartad GU, en krigsorg som i fråga om materiel - främst fordon - är avhängig av terrängen i det primära krigsanvändningsområdet.

K 1 har f n ansvaret för utbildning av vaktplutonsbehovet i hela landet och sannolikt svårt att få miljöträning för de blivande krigsförbanden. K 3 har MPansvaret och har påtagliga sådana svårigheter.

Med den antydda lösningen kan K 1 producera för Ö och B, K 3 för S och V samt K 4 för NN och ÖN. Det är märkligt att ingen kommit på det här tidigare!

Välkomna - även Ni utanför livhusarerna - med motargument eller utvecklingstankar senast i nästa nr. Grundtanken måste dock vara att ge det psykologiska försvaret inte minst inom kavalleriet en reell innebörd.

MPpluton på.....

Efter att under måndagskvällen ha pluggat IMP och annan skönlitteratur lotsades vi under tisdagen ut till F 16 för säkerhetskontroll. Vi togs emot av välvilliga flotttiljpoliser som gjorde allt för att vi skulle trivas. Det var ju inte varje dag MP var i sta'n! Bl.a. fick vi beskåda fyra Drakar som utförde konstflygning å la "en felmanöver och vi alla är dödens". Mycket imponerade återvände vi till vår in- och utpasseringskontroll....

Onsdagen ägnades åt studiebesök i hufvudstaden. För somliga av oss var det första gången vi besökte denna betongklump. Från utsidan måste bussens passagerare utgjort en synnerligen lustig syn där vissa satt med öppna munnar och tindrande ögon medan andra, borta för omgivningen, antecknade guidens (anonymt befäl) råd och anvisningar när det gällde dom "hetaste" porrklubbarna.

På K 1 fick vi se hur det måste ha sett ut på K 3 för ett antal år sedan med hjulbenta befäl och stallarna fyllda av hästar.

Nästa anhalt var slottet, som vi ockuperade vid lunchtid. Kamerorna gick varma och ivriga blickar kastades upp mot slottsfasaderna för att, om möjligt, få en skymt av "Kongen". Vilda vadslagningar började om hur lång tid det skulle ta för en av slottsposterna att, under psykning, rycka bort säkerhetsluckan. Vaktavlösningen gick hyggligt men vi var fast beslutna om att vi kunde ännu bättre; vi skulle allt visa dom på lördag!

Onsdagskvällen samt den följande torsdagen lämnar vi därhän medan vi istället koncentrerar oss på fredagens högvaktsträning. Det skall genast sägas att vi p.g.a. flera faktorer som klimatombyte, bristande träningsmöjligheter etc. var en aning otränade. Det krävdes sålunda en intensiv exercis innan vi började få in den rätta "stajlen". Först efter befälens säftiga eder och fruktansvärda hotelser om kvällstjänst lyckades vi ta oss samman ordentligt.

Lördagen kom och med den dagen H som i Högvakt. Det var ett nervöst men sammanbitet gäng som vid 11-tiden satt i bussen utanför Sergelsarkaden och väntade på att bli utsläppta. Massor av folk hade samlats och det låg en viss förväntan i luften. Plötsligt

spelade musikkåren upp och vi gick ur bussen. Samtidigt gick det mesta av modet ur oss när vi skådade ut över det böljande publikvimlet. Som tur var verkade Stockholmare mer intresserade av vår vita utrustning med koppel, batong och MP-hjälm än av vår takt. Marschen upp till slottet samt vaktavlösningen blev däremot desto mer lyckad. En glädjerusig f.d. överstelöjtnant uttryckte sin förtjusning och vi hade fått självförtroendet och den hårda blicken tillbaka.

Dygnet på slottet avlöpte till en början lugnt utan större intermezzon. Dygnet före hade varit mycket oroligt och den patrullen hade då fått hela 25 larm från olika slottsposter som behövde hjälp. Eftersom det nu dessutom var lördagskväll var vi beredda på det värsta.

Klockan halv åtta på kvällen slog larmklockan! Vild kalabalik inne på patrullchefens rum. Här gällde det sekunder! Vem var den stackars posten? Var han skadad? 1+1 man ur patrullen vräkte sig ut på borggården med mord i blicken och handen på batongen. Under en språngmarsch som hade fått Bob Hayes att rodna av avund nådde patrullen efter arton (18!) sekunder fram till posten som hade begärt hjälp. Patrullchefens ivriga fråga om vad som hänt besvarades lugnt av posten (inga namn) vars enda önskan här i livet just då var att få gå runt hörnet och pinka! ! !

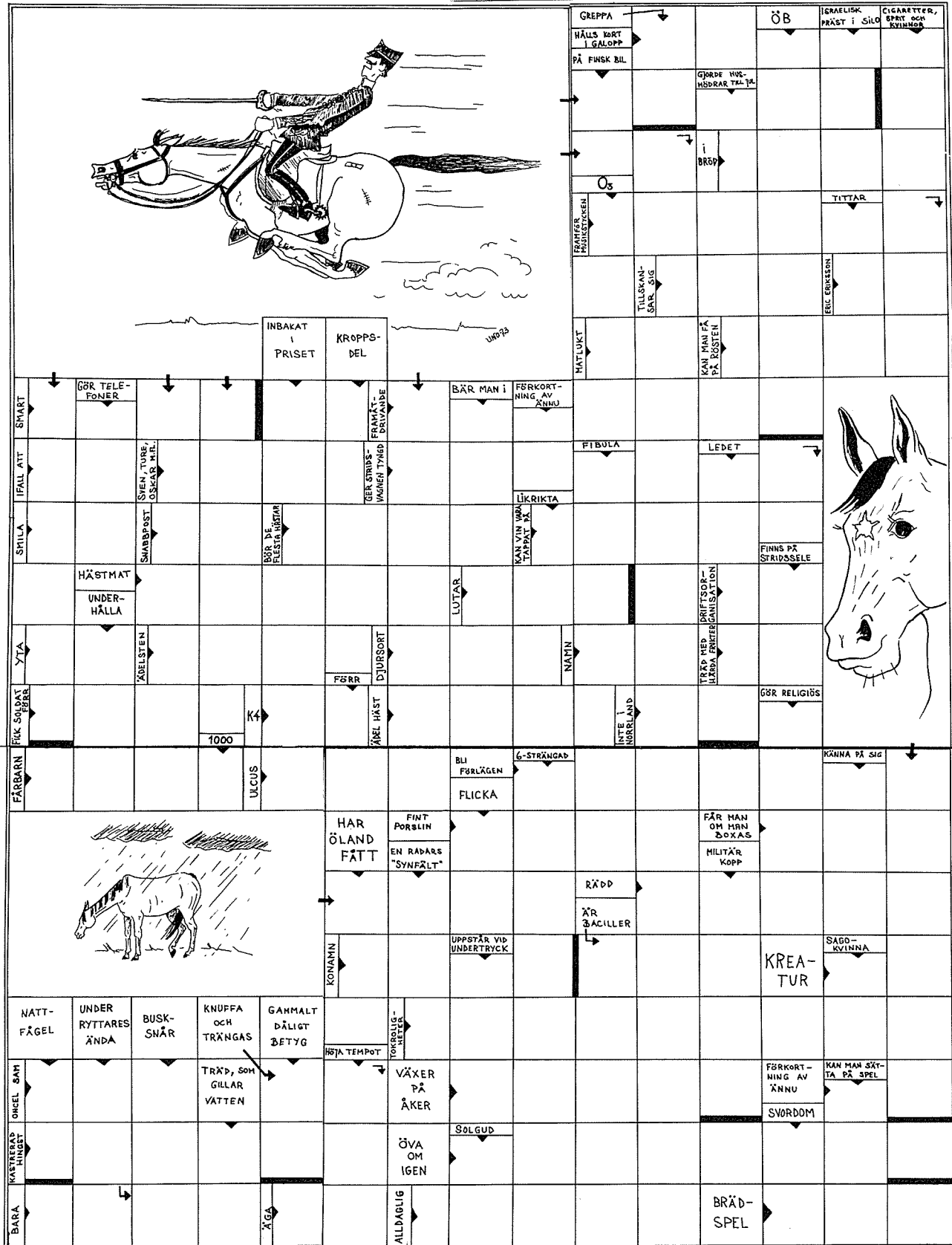
Resten av dygnet gick utan anmärkningar och det var ett trött men litet mer erfaret gäng, som nästa dag anträdde bussen och styrde kosan mot K 3 och den normala trallen. Men än idag myser nog slottsknektarna när dom tänker på den nödige posten med rätt att slå larm.

"Canada"

Under frostig.....

där, men det trodde inte Planell. Näshammar ställde sig frågande inför hela diskussionen och Österström höll med. Granberg vet jag faktiskt inte var han var och Sylven skall vi bara inte tala om. Själv begärde jag votering och det gjorde Tydén också. Visserligen var han inte närvarande, men det tar jag ingen hänsyn till.

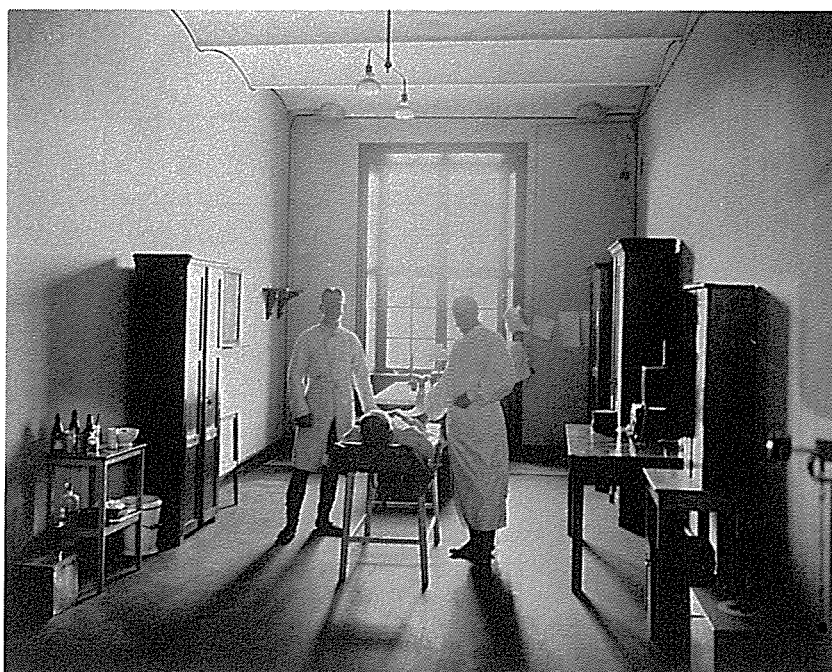
SOMMARKRYSS

Ur gamla albumet

Korpralsskolan år 1906

"Sjukan" år 1906

